

GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC D.D.

Viharnik

• Gozdarstvo • Kmetijstvo • Veterina • Čebelarstvo • Zdravstvo • Lesarstvo • Šparovni kotiček

• Leto je naokoli • To smo mi • Malha smeha • Razširimo obzorja • Spominjamo se jih

Listnica uredništva

Viharnik z mojstri motornih žag na svetovnem prvenstvu

Marta Krejan

Zadnje čase smo kar precej pisali o raznih tekmah naših gozdnih delavcev, dve sta se pred kratkim odvijali tudi na Koroškem, in sicer konec junija v Mislinji ter avgusta v Črni. Lanska septembrska številka Viharnika je bila posvečena državnemu prvenstvu, ki je bilo organizirano v Slovenj Gradcu, tokratna pa vam bo postregla z dogajanjem na svetovnem prvenstvu v Belorusiji, kamor sem kot del spremljevalne ekipe odpotovala tudi sama.

Fantje, ki so lani v Slovenj Gradcu stali na stopničkih in so poleg rednega dela vseh enajst mesecev organizirano in samostojno trenirali ter se udeleževali tekem po Sloveniji in tujini, so se v spremstvu osemnajstih navijačev, kamor

vsekakor moramo šteti tudi oba naša voznika avtobusa, in ene navijačice v torek, 21. avgusta, odpravili proti Belorusiji, ki je organizirala 30. svetovno prvenstvo gozdnih delavcev. Odkrito rečeno, imela sem kar nekaj treme, pa ne le zato, ker sem pač imela svoje zadolžitve in naloge, ampak predvsem zato, ker večine fantov sploh nisem poznala. Odit na tako dolgo pot z dvaindvajsetimi prav kavalirskimi »kerlci«, kot se je pozneje izkazalo, pač ni mačji kašelji za eno tako »krhko dekle«, kakršno sem jaz ... 3000 kilometrov, sedem dni ... uh! Potem pa se je izkazalo, da tudi taka pot ni predolga, če je družba zabavna, le na beloruski meji smo obtičali za par ur. Bali smo se, da bodo težave zaradi motornih žag, pa so uradne osebe tiste ure porabile za vnašanje naših podatkov v njihovo bazo podatkov. Kar nekoliko neprijeten občutek je bil, ko smo se vendarle premaknili in skozi okna avtobusa opazovali obmejno ograjo z ostrimi konicami na vrhu, spodaj pa je zrahljana zemlja, da se vidijo stopinje, če vendarle komu uspe ograjo preplezati.

V športnem centru Raubichi je bil občutek podobno neprijeten, dokler se nismo navadili na množico uniformirancev, ki so nas nenehno pregledovali in kontrolirali. Proti koncu pa se je očitno tudi njim zdelo, da je tolikšna previdnost vendarle nekoliko odveč in prav nič grdo niso gledali, ko je naš voznik Hasko prikorakal z na avtobusu pozabljeno sekuro na rami proti »zapori« in jo predal našemu direktorju.

Stvari so kljub nekoliko šepavi organizaciji, kar je glede na beloruski režim kar malo presenetljivo, stekle brez posebnih zapletov, fantje, tako tekmovalci kot navijači, pa so svoje naloge odlično opravili. Bilo je napeto, tudi naporno in hkrati zabavno (sploh če imaš okoli vratu obešeno kartico z napisom »press«).

Iskreno povedano, v čast si štejem, da sem bila del slovenske gozdarske ekipe na svetovnem prvenstvu.

30. svetovno prvenstvo gozdnih delavcev

Belorusija

Marta Krejan

Slovenskemu organizacijskemu odboru v sklopu svetovnega prvenstva gozdnih delavcev je letos predsedoval direktor GG SG Silvo Pritržnik. Častna in ne najbolj enostavna naloga, pri kateri smo mu vsak po svojih močeh pomagali ostali člani odbora. V Raubichi na svetovno prvenstvo smo poleg Pritržnika in ekipe tekmovalcev odpotovali Adolf Trebec, tehnični vodja in trener, Dušan Gradišar, Peter Kolar in Marta Krejan, vsekakor pa moram omeniti tudi ostale fante »navijače«, ki so tekmovalcem ves čas stali ob strani, in Borisa Samca, ki žal ni mogel z nami. Robert Čuk (Gozd Ljubljana), Boštjan Kobe (GG Novo mesto), Ivan Gnus (GG Brežice) in »junior« Tadej Rupnik (Srednja gozdarska in lesarska šola Postojna) pa so fantje, ki so od 23. do 27. avgusta 2012 suvereno zastopali slovenske gozdne delavce na svetovnem prvenstvu v Belorusiji.

Ekipe Slovenije Foto: Dušan Gradišar

Belorusija je ravninska dežela, polna jezer in močvirij, gozdovi pa zajemajo 36 odstotkov njenega ozemlja. Najstarejši gozd v Evropi je ravno v Belorusiji. Glede izvora njenega imena obstaja več verzij, prebivalci pa si lastijo privilegij čistosti, torej so »beli«, saj Tatarji, ki so osvajali Rusijo, tega ozemlja niso nikoli osvojili. Glede na poslanstvo, ki smo ga imeli v tej deželi, se niti nismo imeli časa ukvarjati s čim drugim kot predvsem z motornimi žagami, vendar je nanese, da smo stanovali v Minsku in ne na samem prizorišču dogajanja, tako da smo si v prostem času lahko ogledali vsaj del mesta. Je neverjetno čisto, urejeno in lepo mesto, čeprav imam občutek, da gre za kuliso, ki skriva tisto, česar ljudje ne marajo, morajo pa sprejeti. Nekje sem prebrala, da nimajo ne svobode govora ne svobode tiska ... Morda pa se motim, vendarle o tej deželi vem bore malo.

Omenila sem poslanstvo, torej se vrnimo k temu, zaradi česar smo šli v deželo, ki ji vlada avtoritarni Lukašenko. Na svetovnem prvenstvu je sodelovalo 28 držav, vsaka s po eno ekipo, le Belorusi so smeli imeti kot organizatorji dve. V vsaki ekipi so bili

Prizorišče tekmovanja Foto: Marta Krejan

Navijači Foto: Dušan Gradišar

Ekipa čaka na rezultate štafete; zadaj vodja ekipe Silvo Pritržnik in trener Aldolf Trebec Foto: Marta Krejan

trije ali štiri tekmovalci, odvisno od tega, ali je posamezno državo zastopal tudi mladinec, in sicer v kategoriji U24. Da tudi dekleta znamo z motorno žago, je dokazala Luksemburžanka Sarah Kandel, edina ženska tekmovalka na prvenstvu.

Po uvodnih sestankih, žrebu startnih števil in otvoritveni slovesnosti v četrtek, 23. avgusta, smo imeli petkovo dopoldne prosto, naši tekmovalci so namreč nosili precej visoke startne številke, popoldne pa smo že viseli ob ograji poligona in »vsevedno« razpravljali o dogajanju na tekmovališču. Robert, Boštjan, Ivan in Tadej so nastopili eden za drugim oz. pri kaki disciplini tudi hkrati, kar mi ni bilo najbolj všeč, saj nisem mogla spremljati vseh. Imela sem privilegij, da sem z novinarsko akreditacijo lahko »skakala« znotraj ograjenega prostora, ki je gledalce ločeval od poligona, na srečo pa je isto lahko počel tudi Dušan Gradišar, tako da smo zbrali res lepo število fotografij vseh tekmovalcev in vseh disciplin.

Žal navijači niso smeli skupaj s tekmovalci v gozd, kjer je bilo območje za podiranje izbranih dreves, čeprav je za gledalce ta disciplina najbolj atraktivna. Organizatorji so poiskali teren, ki je vsem tekmovalcem nudil kolikor je mogoče enake možnosti, in izbrali ravno takšna drevesa. Jasno pa je, da obstajajo razlike tako pri drevesih kot pri razmerah, v kakršnih posameznik podira »svoje« drevo, kar je seveda malce nepošteno do nekoga, ki, na primer, podira v vetru, vendar je na terenu nemogoče zagotoviti povsem enakovredne pogoje za vse.

V glavnem je vse potekalo kar v redu, le pri kleščenju smo bili nekoliko razočarani, našemu državnemu prvaku so namreč po krivici prisodili nekaj sekund časa več, kot ga je v resnici porabil za opravljeno delo. Se pa zato naš mladinec ponaša s četrtnim mestom v tej disciplini.

Fantje so vsekakor dobro opravili svoje delo in Slovenijo suvereno in pošteno zastopali na svetovnem prvenstvu. Spremljevalna ekipa s svojim sodelovanjem pa ravno tako: spremljanje, spodbude in pomoč pri »obstranskih« zadevah so po svoje zagotovo zelo dobro vplivali tako na razpoloženje tekmovalcev kot na njihovo delo.

Najboljši gozdni delavci z vsega sveta so se preizkusili v petih disciplinah in štafeti, in sicer v sečnji, menjavi verige, kombiniranem rezu, v preciznem rezu in v kleščanju. Ekipno so bili najboljši Finci, na drugo mesto so se uvrstili Rusi, beloruska ekipa pa je bila tretja. Slovenci smo dosegli štirinajsto mesto.

Pri štafeti smo Slovenci pristali na enajstem mestu, Rusi so zmagali, sledili pa so jim Belorusi in Italijani.

Med posamezniki si je največ točk prižagal Rus Aleksandr Sokolov, Finec Perämäki Jukka je stopil na drugo stopničko, na tretjo pa Švicar Urs Amstutz. Boštjan Kobe je dosegel 39. mesto, Robert Čuk 50. in Ivan Gnus 65.

Tadej Rupnik, predstavnik mladincev, je dosegel odlično 7. mesto, najboljši trije pa so bili Belorus Sergej Shkudrov, Koort Helvis iz Estonije in Orlando Lerch iz Švice.

Drevo je najbolj natančno in najhitreje podrl Rus Aleksandr Sokolov, malce manj spreten je bil Anglež Thomas Matthew, Finec Perämäki Jukka pa si je v tej disciplini prislužil bron. Naš Boštjan Kobe je bil 14., Robert Čuk 47., z 48. mestom pa mu je sledil Ivan Gnus. »Junior« Tadej je s svojo sečnjo pristal na 11. mestu, mladinec Poljak Adam Wawrzak je v tej disciplini zmagal, Švicar Orlando Lerch je bil drugi, Avstrijec Johannes Koch pa tretji.

Verigo je najhitreje menjal Slovak Jaroslav Kukuc, Gerhard Brieche iz Nemčije je bil kanček počasnejši, a vseeno hitrejši od tretjeuvrščenega Koht-Norbya Øysteina. Čuk je bil hiter za 14. mesto, Kobe za 33. in Gnus za 64. Tadej Rupnik je bil v svoji konkurenci 6., na prva tri mesta pa so se uvrstili Francoz Camille Nollet, Belorus Sergej Shkudrov in Johannes Koch.

Boštjan Kobe je pri kombiniranem rezu

Sarah Kandel iz Luksemburga, edina ženska tekmovalka Foto: Peter Kolar

Boštjan Kobe pri podiranju Foto: Dušan Gradišar

Pregled motornih žag Foto: Marta Krejan

Navijači so po svojih močeh pomagali tekmovalcem Foto: Marta Krejan

Z leve: Boštjan Kobe, Robert Čuk, Silvo Pritrznik, Tadej Rupnik in Ivan Gnus

Kleščenje Foto: Dušan Kobe

Boštjan Kobe Foto: Marta Krejan

Robert Čuk Foto: Marta Krejan

Ivan Gnus pri menjavi verige
Foto: Dušan GradišarSilvo Pritržnik je pomagal po svoje ...
Foto: Marta Krejan

pristal na 22. mestu, Ivan Gnus na 28., Robert Čuk pa na 46. Najboljši trije so bili Marco Trabert iz Nemčije, Belorus Anatolij Androw in njegov rojak Valerij Durovich. 10. mesto pri mladincih si je izboril Tadej, prvo Slovak Patrik Francuz, drugo Sergej Shkudrov in tretje Gediminas Stasinnas iz Litve. Precizna rez je Čuku prinesel 27. mesto, Gnusu 53. in Kobetu 60. V tej disciplini so slavili Hrvati, in sicer je zmagal Siniša Varga, sledila pa sta Belorusa Valerij Durovich in Anatolij Androw. Tadej je bil 10., Madžar Repas Tamas je zmagal, drugi je bil Slovak Patrik Francuz, tretji pa Roland Hinteregger iz Italije. Pri kleščanju je Čuk zaradi sekund, ki so mu jih sodniki po krivici prisodili, končal na 45. mestu, Kobe je pristal na 51., Gnus pa na 61. Se je pa v tej disciplini, kot že rečeno, odlično izkazal Tadej Rupnik, saj si je priboril četrto mesto, kar je zagotovo odličen rezultat in spodbuda za našega osemnajstletnika. Sergej Shkudrov je v kleščanju zmagal, mladinec iz Nemčije Florian Huster je bil drugi, za las pa je Tadeja prehitel naš severni sosed Johannes Koch. Vse o rezultatih in še kaj lahko izveste na spletni strani www.ialc.ch.

Morda tekmovalci niso bili najbolj zadovoljni z vsemi svojimi rezultati, zagotovo pa smo z njimi zadovoljni vsi, ki smo jih spremljali v Belorusijo; so pa ja sodelovali na samem svetovnem prvenstvu in njihovi rezultati so bili glede na število vseh tekmovalcev zares zelo dobri! In ne le to, med sabo se iskreno podpirajo, spodbujajo, si pomagajo in svetujejo drug drugemu! To pa šteje največ! Čestitke (zame zagotovo) najboljši ekipi gozdnih delavcev!

Foto: Marta Krejan

Čestitke Tadeju za četrto mesto pri kleščanju Foto: Dušan Gradišar

Tekma tudi v Črni na Koroškem

Marta Krejan

Nekaj dni pred odhodom na svetovno prvenstvo smo zvok motornih žag poslušali v Črni na Koroškem, kjer je bilo v okviru turističnega tedna, kot vsako leto do zdaj, 18. avgusta organizirano tekmovanje gozdnih delavcev. Tokrat predstavnikov Slovenije, ki so odpotovali v Belorusijo, na tekmi ni bilo, kar pa ne pomeni, da ni bila atraktivna.

Organizator, GG SG v sodelovanju z ZGS OE Slovenj Gradec, je izbral odlično lokacijo, četudi se na prvi pogled ne zdi najbolj primerna, vendar je prostor pred hotelom Krnes, skoraj v centru Črne na Koroškem idealen za obiskovalce kraja in prireditev. Zaradi tega si je tekmovanje namreč ogledalo precej več ljudi, kot bi jih našteali na morebitni iz centra bolj oddaljeni lokaciji.

V soboto so na slavnostni seji v Kulturnem domu v Črni podelili tudi občinska priznanja in nagrade ter Marjana Lačna proglasili za častnega občana Črne na Koroškem.

V tistem tednu se je v kraju, ki v resnici ni prav nič bogu za hrbtom, kakor radi rečejo nekateri, ki ga ne poznajo, dogajalo marsikaj. Skozenj so potovali konjeniki, plezalci so se pomerili na Mastnem grifu, srečali so se folkloristi ...

Prejemnice in prejemniki priznanj Občine Črna na Koroškem v družbi z županjo mag. Romano Lesjak

Dogajanje na poligonu

Nagrade tekmovalcem in tekmovalkam so podelili Ernest Ruter, županja mag. Romana Lesjak in direktor GG SG Silvo Pritržnik.

Priprava tradicionalne jedi frike

Obiskovalci so občudovali spretno gozdarje in gozdarke.

38 konjenikov Koroške konjenice je popestrilo sončno soboto v Črni.

Maks Sušek – jubilant

Moj prijatelj in dolgoletni strokovni sodelavec slavi te dni častitljivi življenjski jubilej, osemdeset let.

V strokovni in delovni karieri sva bila povezana in vedno sva uspešno sodelovala. Maks Sušek je delal na Gozdnem obratu v Radljah in skrbel za visoko strokovno delo v državnih in zasebnih gozdovih severnega Pohorja in Kozjaka. Pri tem je uspešno sodeloval z Gozdarsko fakulteto in Inštitutom za gozdarstvo in lesarstvo. Uspešno je prenašal dosežke znanosti v prakso. Gozdna uprava v Radljah je pod njegovim vodstvom postala vzor za vsa naravno gospodarjenje z gozdovi in mednarodni učni objekt. Za strokovne uspehe je prejel Jesenkovo priznanje, ki

ga podeljuje Univerza v Ljubljani in je najvišje prestižno priznanje na področju bioloških znanosti.

Eden izmed mnogih Maksovih uspešnih projektov je ustanovitev »Pahernikove ustanove«. Dedinja Pahernikove posesti, hči inženirja Pahernika ga. Vida Ribnikar, je na Maksovo pobudo in prizadevanja ustanovila Pahernikovo fundacijo, in ji podarila več kot 550 hektarjev visoko vrednih gozdov v Hudem Kotu na Pohorju. Ustanova deluje pri Univerzi v Ljubljani in z njo upravlja upravni odbor, ki ga vodi Maks. Prigospodarjena sredstva te ustanove so namenjena štipendiranju študentov gozdarstva in raziskovalnemu delu v Pahernikovih gozdovih.

S posluhom za lepote in kulturo je Maks poskrbel za izdelavo skulptur iz pohorskega belega marmorja, ki jih je izdelal akademski kipar Jiří Kočica in krasijo Pahernikove gozdove, kjer so postavljeni na vidnih mestih. So tudi spomenik Pahernikovi in pohorski družini.

Na lovskem področju je Maks predvsem naravovarstvenik. Ustvarjalno energijo posveča organizaciji, izobraževanju in

gradnji lovske infrastrukture, med katero spada tudi lovski dom na Štahrju. Več desetletij je predsednik lovske družine ali vodilni funkcionar. Tudi športu posveča del prostega časa in med drugim s prijatelji igra nogomet.

V politiki je Maks bil poslanec v državnem zboru, kjer je aktivno oblikoval predpise za lokalno samoupravo, v Radljah pa je bil ustvarjalen kot predsednik krajevne skupnosti. V tem času so Radlje postale mesto in spremenile in polepšale tudi zunanjo podobo. Za ta prizadevanja in zasluge pri

razvoju mesta mu je občina Radlje podelila spoštljivi naziv »častni občan«. Maks je še vedno poln načrtov, ustvarjalne energije mu ne manjka. Zato sem prepričan, da bo uspešno uresničil projekte, povezane z mestom Radlje, predvsem pa na področju razvoja gozdarstva, lovstva in naravovarstva. O prijatelju Maksu je bilo že veliko napisanega, vsega tukaj ne morem ponoviti. Tu pa ponovno izražam priznanje in čestitke za njegov obsežen in bogat ustvarjalni opus. Maksu želimo vsi še dolgo ustvarjalno obdobje. Veselimo se prijateljevanja in druženja z jubilentom Maksom.

Hubert Dolinšek

Maks Sušek ob skulpturi iz pohorskega belega marmorja

Dan za dušo in sprostitvev

Ida Robnik

Naslovni slogan je ena izmed zaključnih misli več kot stopetdesetih udeležencev prireditve »Za gozdove in ljudi«, ki sta jo organizirala Pahernikova ustanova in ProSilva Slovenije s sodelovanjem Zavoda za gozdove Slovenije Območne enote Slovenj Gradec, Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec, d. d., predstavnikov BTF Ljubljana, Gozdarskega inštituta Slovenije ter še mnogih drugih posameznikov, v soboto, 8. septembra, v Pahernikovi domačiji

Struktura udeležencev iz vse Slovenije je bila zelo raznolika; med njimi člani raznih institucij različnih strok, društev, gospodarstveniki, strokovnjaki različnih profilov ter seveda gozdarji, ki jih je bilo v tej družini (že načrtovano) manj kot polovica. Namen prireditve je bil predstavitev vloge gozdov in sonaravnega načina gospodarjenja z njimi ter spodbuditi razpravo med ljudmi različnih strok in interesov.

Na dvorišču pred radeljskim dvorcem in novo gozdarsko poslovno stavbo in trgovino GG so za dobrodošlico poskrbele članice radeljskega društva kmečkih žena, vsečno oblečene v noše svojih prednic, z aperitivom in domačo potico in kasneje še enkrat sredi gozda z malico iz domačih pridelkov.

Sklepna prireditev na nekdanji Pahernikovi domačiji

Moderatorica je zbranim prebrala pismo predsednika Slovenije dr. Danila Türka, v katerem pozdravlja prireditev, ki je uspela povezati tako širok krog udeležencev in jim predstaviti večpomenskost gozda. Naklonjenost gozdu, lesu in gozdarjem ter poznavanju vrednot gozda in lesa je letos pokazal s svojo prisotnostjo ravno na tem mestu, ko se je udeležil odprtja nove gozdarske poslovne stavbe in trgovine. Tone Lesnik, predsednik ProSilve Slovenija, je predstavil mednarodno organizacijo ProSilva Evrope, ki je bila ustanovljena pred 23 leti z namenom, da bi promovirala in uveljavljala sonaravni način gospodarjenja z gozdovi in hkrati

Maks Sušek: »Za gozd je treba imeti posebno potrpljenje, strpnost. Namenjen je ljudem. Brez spoštovanja gozda ni spoštovanja človeka!«

Ožji organizacijski odbor

ekonomsko zanimivo gojenje gozdov v praksi in znanosti. Goste je v svojem značilnem poetičnem slogu povabil, da skupaj vstopijo v čudoviti svet gozda, ga spoznajo in doživljajo, se v njem sprostijo, ga slišijo, se ohrabrijo, z njim povežejo in so pri tem miselno kreativni, da o njihovem pomenu opominjajo(mo) naše »odločevalce«, da bodo sprejemali odgovorne odločitve.

Za njim je svoje uvodne besede dodal Alan Bukovnik, radeljski župan, in ponosno poudaril, da je del bogatih Pahernikovih gozdov v Občini Radlje, še posebej pa, da je njihov upravitelj oziroma predsednik uprave ustanove Maks Sušek, ki ga je občina imenovala za

Pahernikova najdebelejša smreka

Skupina se podaja skozi Pahernikov gozd.

častnega občana za te in še druge dosežke v kraju.

Maks Sušek je predstavil Pahernikovo zapuščino, ki obsega 552 hektarjev gozdov, ki poraščajo del severozahodnega pobočja Pohorja med Vuhredom in vrhom Velike Kope. Posestvo obsega bogata rastišča mešanih gozdov jelke, bukve in smreke, med njimi je najdebelejša Pahernikova smreka (obseg 420 cm, višina 48 m, ocenjena starost 250 let). Taka pestrost dreves in bogastvo gozda je plod naravno danih optimalnih rastiščnih pogojev z dodano vrednostjo skrbnega delovanja človeka – s skrbnim gospodarjenjem z gozdovi, ki ga je ravno tukaj pred več kot sto leti začel uvajati inž. Franjo Pahernik, tedanji lastnik posestva, in v petdesetih letih prejšnjega stoletja nadaljeval dr. Dušan Mlinšek ter skupaj s somišljeniki razvil novo doktrino – sonaravno gospodarjenje z gozdovi. Tak način gospodarjenja sedaj spodbuja organizacija ProSilva.

Rodbina Pahernik je leta 1992 ponovno dobila svojo posest v last, njena zadnja lastnica Vida Marija Ribnikar, rojena Pahernik, pa je leta 2005 ustanovila Pahernikovo ustanovo, kateri je predala vseh 552 hektarjev gozda z namenom, da na teh površinah nadaljuje sonaravno gospodarjenje in iz gospodarskih viškov podeljuje štipendije za študij gozdarstva, predvsem za podiplomski študij in za financiranje raziskovalnega dela v gozdu. Ustanova je začela delovati po njeni smrti leta 2008. Posestvo je odprto za vse, ki jih zanima ravnanje z gozdom, je gozdna učilnica za ljudi, ki se izobražujejo v naravoslovnih strokah, in tudi za vse, ki vstopajo vanj. Tako tudi za nas, ki smo v treh avtobusih začeli pot v te »rajske gozdove«, najprej ob potoku Vuhreščica. Ozka dolina ob potoku je poseljena; v obnovljenih hišah še danes živijo pretežno ljudje, ki so povezani z gozdom. V začetku dvajsetega stoletja je delovalo ob Vuhreščici 30 žag veneciank. Zgodovina beleži na tem območju bogato trgovanje z lesom, kar ni naključje, saj je v bližini reka Drava, ki je bila s splavarjenjem glavna trgovska pot v obdobju pred izgradnjo železnice in cest.

V gozd smo vstopili v skupinah. Vodje skupin, domači gozdarji, so nas popeljali do postojank, kjer so nas čakali ugledni predavatelji BTF, gozdarji ZGS OE Slovenj Gradec, GG Slovenj Gradec ter strokovnjaki iz Gozdarskega inštituta Slovenije in predstavili vsak svojo temo iz večnamenske vloge gozda, začeni z zgodovino in načini gospodarjenja od

Nadaljevanje na str. 10

12. stoletja pa do danes in nadaljevali z naslovi: Izvor gozdov, Pokrajina in pragozdovi, Gozd in bogastvo gliv, Gozdna tla, Gozd in voda, Les za trajnostni razvoj, Gozdna pedagogika, narava in ljudje in še z mnogimi drugimi ter vodenje zaključili pri najdebelejši Pahernikovi smreki, kjer smo izvedeli še za mnoga naša drevesa v presežnikih. Čisto zadnja postaja je bilo mesto, kjer je nekoč stala Pahernikova domačija, danes je tam spomenik dr. Franju Paherniku. Tam so vse skupine strnile misli bogatega dne v kratkih metaforah, ki jih je Tone Lesnik pridno zapisoval na pano:

- predstavitev izdelkov – sečnja – varno delo – skrb za človeka
- soodvisnost, povezovanje ljudi, ki delajo v gozdu z gozdom
- EU – imejmo se fajn
- neprecenljiva vrednost gozda – posebnost Koroške
- težko je biti skromen, če si dober
- različne generacije
- bogastvo na majhnem prostoru
- pohvale KE Radlje
- pohvale srednješolcem iz Postojne
- dan za dušo in sprostitvev
- gozd – kruh – vse pomembnejši
- gozd – družbena odgovornost – vzgoja, ustavna pravica za zdravo okolje itd.

Bilo jih je še več, bilo bi jih še, vendar je na svoj nastop že čakal radeljski moški pevski zbor, za njim pa Janez z okusnim bogračem.

Članice Društva kmečkih žena iz Radelj

Gozd in bogastvo gliv na Pohorju predstavlja prof. dr. Dušan Jurič.

Les za trajnostni razvoj predstavlja Silvo Pritržnik, direktor GG Slovenj Gradec.

Jože Lesnik je skrbno beležil vtise.

Janež Skarlovnik s svojo ekipo je pripravil izvrsten bograč.

Na kmetiji Skravnik

Martina Cigler

Tokrat se nisem podala v Libeliče, ampak sem jo mahnila na sosednji Selovec, kjer sem sicer že obiskala veliko kmetij, nisem pa še bila na Skravnikovi domačiji, ki leži med Rudolfovim in Modrejevem, vendar nekoliko nižje.

Na tem mestu je po pripovedovanju gospodarja Viktorja in po zapisih kmetija že okoli 300 let, Skravnikov rod pa se je tukaj začel, ko sta leta 1934 posest kupila gospodarjeva starša. Rodilo se jima je osem otrok, od katerih je kmetijo prevzel srednji sin Viktor. Živel so od kmetijstva in gozdarstva, Viktorjev oče je bil tudi *cimperman* in je sekal les tudi za druge. Gospodar Viktor je rojen leta 1936 in je prevzel kmetijo 1968. leta, osem let pred tem pa se je poročil z Marico, ki pa ni bila kmečko dekle. V zakonu so se jima rodile tri hčerke, Irena, Zdenka in Andreja; doma na kmetiji je ostala Zdenka z družino.

Na kmetiji še vedno gospodarita Viktor in Marica, ki sta se v preteklosti do upokojitve ukvarjala z mlečno proizvodnjo, kasneje pa se je zaradi komplikacij pri zbiranju mleka to opustilo. Viktor in Marica sta prav tako kot njuni predniki živela od kmetije in nikoli nista hodila v službo.

Včasih so imeli veliko njiv, na katerih so sejali mak, lan, proso, ajdo in nasploh vsa stara žita ter koruzo, a so te njive zaradi veliko ročnega dela opustili. Danes imajo le še 20 arov njive za krompir za lastne potrebe.

Kmetija obsega 22 hektarjev, 7 jih je travnikov in pašnikov, nekaj je zaraščenega, 15 hektarjev pa je gozda. Imajo velik vrt, na katerem pridelajo sezonsko zelenjavo za družino. Redijo krave dojilje, skupaj s telicami in bikom vred jih imajo sedem glav. Teleta pustijo dolgo sesati, nato pa biko pitajo do starosti 24 mesecev. Gospodinja molze dve kravi in izdeluje skuto za prodajo, peče tudi okusen ržen kruh. Imajo še dva prašiča za lastne potrebe ter kokoši. Nekoč so prašiče prodajali in takrat so jih v hlevu imeli do osem.

V travniškem sadovnjaku prevladujejo bobovci, mošanjčki, carjeviči, družbo pa jim dela nekaj hrušk. Iz sadja stiskajo mošt in kuhajo žganje. Že dugo ne uporabljajo škropiv in umetnega gnoja. Leta 1993 jim je zaradi udara strele zgorel

Viktor in Marica z vnukom in pravnukinjo

hlev, vendar so ga lepo obnovili, leta 1986 pa so pričeli z gradnjo nove hiše, v katero so se vselili čez osem let. Vsi otroci in vnuki ter dva pravnučka radi pridejo na kmetijo, ki je obdana z rožami, kar vidite tudi na fotografijah. Rože so Maričin ponos. Kadar člani družine združijo moči, jim nobeno delo ni pretežko.

S kmečko pokojnina sta Viktor in Marica kar zadovoljna in pravita: »Nekaj je pa le.« Pred kratkim sta imela zlato poroko, za kar jima iskreno čestitam.

Gospodarsko poslopje

Stara hiša

Rože so Maričin ponos

Breskev

Martina Cigler

Kdor ima le kakšen košček zemlje okoli hiše, si ga rad preuredi v vrt ali sadovnjak. Po lepoti cvetenja spomladi sadno drevje skoraj ne zaostaja za okrasnimi grmiči, pa še slastne sadeže lahko poberemo poleti ali jeseni. Tudi sama imam kar pester sadovnjak, v katerem me najbolj razveselijo breskve in slive, češnje namreč oberejo ptiči. In prav o breskvah bom nekaj napisala.

Breskev in nektarino gojijo v številnih zmerno toplih območjih, za dober pridelek pa so potrebna suha in topla poletja. Nekateri gojijo breskve in nektarine v obliki grma, obnese pa se tudi gojenje pritlikavih sort v posodah. Ker cvetijo zgodaj spomladi, jih je potrebno zaščititi pred pozebo, najugodnejše lege za gojenje breskev in nektarin so južne.

Tla

Potrebujejo globoka, rodovitna, rahlo kislila tla pH 6,5–7. Če rastejo na peščenih tleh, potrebujejo posebno gnojenje in zalivanje, plitva apnena tla povzročajo klorozo (bolezenska blede zelena barva rastlin).

Viri: Enciklopedija vrtnarjenja, Slovenska knjiga, Ljubljana 1994.

Sajenje

Breskovo drevje se sadi zelo pozno pozimi, ker spomladi zgodaj prične z rastjo. Sadijne razdalje so odvisne od sorte dreves.

Breskve in nektarine rade napadejo breskova kodravost in kloroza ter zimska zmrzal, zato poskrbimo za ustrezne ukrepe. Če želimo debele plodove, je potrebno redčenje. Prvo opravimo, ko so plodovi debeline lešnika, in sicer jih zredčimo do enega na šop, ko pa so debeli kot oreh, jih redčimo na razdaljo od 15 do 22 cm. V toplih krajih je razdalja manjša.

Škodljivci in bolezni

Napadejo jih lahko listne uši, sadne pršice, strigalice ter ogrčice, med boleznimi pa jih napadajo že prej omenjena breskova kodravost, bakterijski rak, siva plesen in smolikavost.

Gnojenje

Gnojimo jim po potrebi z dušikom, zlasti mlada drevesa, za kakovostne plodove pa zlasti s kalijem, ki povečuje njihovo trdnost.

Če je v vas malce sadjarja, si boste zagotovo omislili kašno breskovo drevo, in če imate prostor, boste verjetno imeli kmalu pravi sadovnjak, kdor ga pa že ima, naj ga redno neguje, saj mu bodo drevesa hvaležna.

Stara žita na Dobravi pri Dravogradu

Martina Cigler

V moji vasi se marsikaj dogaja; res, da se mladi ne družijo več, kakor smo se mi, ampak ljudje se ukvarjajo z marsičem. Pravo veselje je pogledati dobnavsko polje v vseh letnih časih, od oranja pa do žetve in spravila strniščnih posevkov, kot je npr. ajda.

Ajda v cvetju

Mlada kmetovalka Lucija Čevnik se je odločila, da bo posejala nekaj starih žit, ki jih ni potrebno škropiti, saj je pristašica naravnega načina kmetovanja. Včasih se je poklicno ukvarjala z zelišči in produkti iz zelišč, danes pa se z njimi ukvarja le ljubiteljsko. Ima pa tudi dokaj nenavadna hišna ljubljenska, in sicer je to par škotskega goveda. Vse leto sta zunaj, sta nezahtevna za rejo in res imata velik pašnik, na katerem vidno uživata. Poleg tega se Lucija odloča za dopolnilno dejavnost na kmetiji: pridelavo starih žit in oljnic ter ajde. Pri njej lahko kupite tudi totravo olje, ki je hladno stiskano in brez značilnega priokusa, ki ga dobi pri toplotni obdelavi semena. Pravi, da s plevelom nima težav, saj smotrno kolobari. Ker ima tudi nekaj

travniškega sadovnjaka, se bo v prihodnosti odločila še za predelavo sadja v sok, takšni sokovi so namreč zelo okusni in zdravi. Pri Luciji bomo lahko torej dobili zelišča, sok, ajdo, proso ... in še kakšno žito bo v prihodnje na seznamu.

Pa še nekaj: se vam ne zdi, da bi lahko namesto dragega uvoženega riža, za katerega niti ne vemo, kako je pridelan, uživali več ajde, za njeno setev imamo na Koroškem namreč idealne pogoje!?

Seme totra

Škotsko govedo

Povrtnine

Alja Zorman

Lepo in sončno vreme, dobro pognojena zemlja, potrpežljivost, znanje in ščepec dobre volje je treba za odlično, sočno in okusno papriko, kakršno je pridelala Matija Topič iz Slovenj Gradca.

Jesenski nasveti sv. Hildegarde

Pravi kostanj

Martina Cigler

Sveta Hildegarda zelo ceni pravi kostanj, pa tudi sicer se je lepo podati v pisan jesenski gozd in ga nabirati ter uživati v naravi. Najbolj tekne pečen, iz njega pa lahko delamo sladice, pireje, priloge k mesu ali pa ga preprosto skuhamo. Poleg našega navadnega kostanja so izvrstni tudi italijanski maroni, ki pa so žal precej dragi.

Tudi les je zdravilen, o tem sv. Hildegarda pravi takole: »Človeku, ki si bo iz njegovega lesa naredil palico in jo držal v roki, tako da se bo od tega segrela dlan, bo ta toplota segrela žile in tako se mu bo okrepila telesna moč.«

Prav tako priporoča uživanje kuhanega kostanja na tešče in po jedi in okrepili se mu bodo um in živci. Uživanje kuhanega kostanja priporoča tudi pri alzheimerjevi bolezni.

Pravi tudi tole: »Kdor ima bolečine v srcu, tako da njegova srčna moč prav nič ne napreduje in je zaradi tega žalosten, naj

pogosto uživa surova jedrca kostanja in to bo dalo srcu tak sok kot maslo in srce se bo okrepilo in spet našlo veselje.« Uživanje surovega kostanja torej priporoča pri vnetju srčne mišice, telesni oslabeledosti in depresijah. Tudi za jetra je kostanj dober, uživa pa se naj takole: »Če imate bolečine v jetrih pogosto, zdrobite kostanje v med in to pogosto uživajte in jetra bodo ozdravela.« Ta pripravek je dejansko kostanjev med z 20 % kostanjeve moke. Najmanj dva meseca moramo ta med uživati dvakrat dnevno po dve jedilni žlici. To vodi k ozdravljenju kroničnih jetrnih bolezni, izboljša se tudi krvna slika in zdravstveno stanje se normalizira. Nikar pa ne opuščajte zdravil, ki vam jih je pripisal zdravnik.

Takole o kostanjih, okusnih, zdravih in tudi razvedrilnih, saj si pri nabiranju razveselimo dušo in telo. Pa veselo v gozd!

Pobiranje krompirja

Vančy

Na našem podeželju je pobiranje krompirja že od nekdaj zelo pomembno opravilo. Včasih še sploh nismo govorili o ozimnici, bil je pomemben le krompir.

Sosedje so spraševali: »A pri vas ste pa že skopali repico?« Ja, prav sem zapisal. Kajti včasih smo krompir res dejansko skopali iz zemlje. Najprej kar na roke z motiko ali s kavljem. Pa smo se modernizirali in smo že z enim takšnim enobrazdnim plugom razgrnili zemljo in že se je več kot polovica krompirja kar sama vsula, nekaj pa smo ga še z rokami in motiko izbežali na plano. Tehnologija pač gre naprej. Zdaj pa ga manjši kmetje izrujejo kar z enim takšnim izruvalnikom, potem ga je treba še samo pobrati. Novejši način, primeren predvsem za večje površine, pa je že s sodobnejšim kombajnom, ki krompir izruje, ga sortira in spravi v poseben boks, nekoliko pozornosti je le še treba, da se odberejo krompirju podobni kamni. Ni pa le način nekaj

Šestletni Vidnov Tadej se je že moderniziral s kolesom, na katerega je obesil »žaklje« krompirja in jih vozil v klet.

novega, tudi čas pobiranja krompirja se je spremenil oz. zamaknil ...

V pogovoru mi je zaupal dolgoletni znani pridelovalec krompirja Mirko Lauko iz Trbojn:

»Na Koroškem že nekaj let zapored beležimo znaten upad pridelave krompirja, ker pač žal z našo pridelavo ne moremo konkurirati od države

subvencioniranim uvozom bodisi s Kitajske ali drugih eksotičnih celin. Letošnjo letino pa ocenjujemo kot zmerno dobro, seveda je bilo to odvisno od vrste in oskrbovanja krompirja. Predvsem so pa letos bili bolj na udaru sušni predeli.«

Ekološki dan v Črni

Martina Cigler

18. avgusta so se v Črni na Koroškem zbrali ekološki kmetje, ki so s svojimi stojnicami in ponudbo želeli predstaviti zdravo hrano.

Čeprav nismo imeli pripravljenega programa, so se ljudje kar radovedno ustavljali pred stojnicami. Obisk ni bil takšen kot v Mežici, je bil pa začetek. Velika zahvala gre županji Črne mag. Romani Lesjak, ki ima posluh za takšne dogodke in je nasploh ekološko osveščena, saj je zatrdila, da bodo »ekodan« in ostali dogodki, povezani z ekologijo, postali tradicija. Kmetje so imeli na voljo vse od sokov, mošta, sadja in zelenjave, sira in totrovega olja ter različne vrste omak. Če ne prej, pridite naslednje leto v Črno, kjer bo zopet »ekodan«. Upam, da bodo ljudje te dogodke začeli z zanimanjem obiskovati in podpirati.

Mladi ekološki kmetje so aktivni

Zaključek projekta

Po znanje na kmetijo

Darja Jeriček, KGZS – ZAVOD CE
vodja projekta

Foto: Tomo Jeseničnik

Z izvedbo promocijskega dne, ki smo ga pripravili v ponedeljek, 27. avgusta 2012, smo zaključili projekt Po znanje na kmetijo, ki smo ga začeli junija 2011. Namen projekta je bil povezati nosilce učnih kmetij z učitelji in vzgojitelji ter vzpostaviti prve kontakte.

V projektu so z izvedbo naravoslovnega dne na kmetiji sodelovale Osnovna šola Prežihovega Vrance Ravne na Koroškem, Osnovna šola Koroški jeklarji Ravne na Koroškem, vrtec Ravne na Koroškem, enota Solzice, Osnovna šola Franja Goloba Prevalje, vrtec Prevalje, Osnovna šola in vrtec Črna na Koroškem.

Od oktobra 2011 do junija 2012 smo izvedli devet naravoslovnih dni, in sicer na turistični kmetiji Plaznik, Črna na Koroškem, na kmetiji Dvornik, Šentanel, na kmetiji Gradišnik, Jamnica, na turistični kmetiji Kajžar, Mežica, in na kmetiji Povh, Prevalje.

V projektu so sodelovali še naslednji ponudniki: izletniška kmetija Ajnžik s Tolstega vrha, kmetija Kralj z Leš, Čebelarstvo sadjarski center s Fare na Prevaljah, Zavod za gozdove z gozdno učno potjo, Turistični rudnik Mežica, Koroški pokrajinski muzej in Konjenski klub Krofla.

Z nosilci učnih kmetij smo izvedli šest srečanj, na katerih smo spregovorili o registraciji učne kmetije in o njenem pomenu. S pomočjo vzgojiteljice in učiteljic smo spoznali vsebine, ki bi jih učenci lahko usvojili na kmetijah.

Za osnovnošolske učitelje smo izvedli izobraževalni dan, v sklopu katerega so spoznali štiri kmetije, na katerih lahko izpeljejo naravoslovni dan. Izdelali smo katalog Po znanje na kmetijo s čudovitimi fotografijami Toma Jeseničnika. V katalogu so predstavljeni predlogi izobraževalnih programov na kmetijah, osnovne informacije o ponudnikih, prav tako je

predstavljena ponudba Turističnega rudnika Mežica in Koroškega pokrajinskega muzeja, pripravljena za šolske skupine.

Tradicionalna znanja živijo dalje, le če se prenašajo na mladi rod. Upamo, da se bo sodelovanje med šolami, vrtci in nosilci učnih kmetij nadaljevalo.

Prijavitelj projekta je bila Lokalna akcijska skupina za Mežiško dolino, izvajalec je bil Kmetijsko gozdarski zavod Celje, Izpostava Ravne na Koroškem. Partnerke so bile vse občine Mežiške doline, ki so projekt v vrednosti 15 % tudi sofinancirale.

Kmetija Plaznik

Kmetija Kajzer

Kmetija Ajnžik

Kmetija Dvornik

Povhov mlin

Svetovni dan preprečevanja samomora 10. september 2012

Zavod za zdravstveno varstvo Ravne

Slovensko geslo: »Čim več luči življenja in čim manj praznih copat«
Mednarodno geslo: »Preprečevanje samomora po vsem svetu - krepitev varovalnih dejavnikov in vzbujanje upanja«.

Svetovna zveza za preprečevanje samomora (IASP) in Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) sta 10. september razglasili za svetovni dan preprečevanja samomora.

Po podatkih Inštituta za varovanje zdravja je bilo lani v Sloveniji 437 samomorov in čeprav se njihovo število v zadnjih letih zmanjšuje, se mora delo na področju preventive samomorilne ogroženosti nadaljevati. Svetovni dan preprečevanja samomora vsako leto predstavlja priložnost za ozaveščanje o problemu samomora, zmanjšanje z njim povezane stigme, predvsem pa informiranje širše javnosti o tem, da je samomor oblika prezgodnje umrljivosti, ki se jo da preprečiti.

Več o svetovnem dnevu na spletni strani Inštituta za varovanje zdravja RS www.ivz.si.

Kaj pove statistika

Leta 2009 je na Koroškem storilo samomor 21 oseb, v letu 2010 pa 18, a se je v letu 2011 število samomorov spet povečalo na 21 oseb. Po podatkih Policijske uprave Celje je v obdobju od 1. 1. do 31. 8. 2012 storilo samomor 11 oseb, kar je ena oseba manj kot v enakem obdobju lani.

V zadnjih petih letih (2007–2011) je na Koroškem zaradi samomora umrlo 85 ljudi, od tega 75 moških in 10 žensk. Primerjava med upravnimi enotami Koroške je pokazala, da je samomor še

vedno najpogostejši med prebivalci Upravne enote Radlje ob Dravi. Poleg večjega števila samomorov v zadnjih nekaj letih v primerjavi s prejšnjimi lahko izpostavimo neugodno razmerje samomora med moškimi in ženskami, ki kaže na to, da je poleg univerzalne in selektivne preventive potreben individualni pristop oz. indicirana preventiva samomora pri posameznikih z največjim tveganjem. Ta se lahko izvaja le v okviru stroke oz. timov s področja duševnega zdravja, ki delujejo v zdravstvenem sistemu, ki jih na Koroškem nimamo.

Aktivnosti v tem mesecu

Preventivne aktivnosti na temo krepitev duševnega zdravja in preprečevanja samomora potekajo na Koroškem celo leto.

13. septembra 2012, je potekala **regijska konferenca o alkoholni politiki**. S sloganom »Prodaja alkoholnih pijač mladoletnim - nedovoljeno, nevarno, neodgovorno«, so želeli apelirati na sodelovanje gostincev in trgovcev pri omejevanju uporabe alkohola med mladimi na Koroškem.

19. septembra 2012, je potekalo **izobraževanje o motnjah hranjenja**, namenjeno predvsem pedagoškim, zdravstvenim in drugim strokovnim delavcem, ki se pri svojem delu srečujejo z otroki in mladostniki, ob tem pa tudi s težavami zaradi motenj hranjenja.

20. septembra 2012, s pričetkom ob 17. uri, organizira društvo Altra v prostorih Druženega doma na Prevaljah, **predavanje z naslovom »Slišiš moj glas? Imam težave v duševnem zdravju«**. Predavanje je namenjeno osebam s težavami v duševnem zdravju, njihovim svojcem ter tudi širši javnosti. Društvo Ozara je skupaj s soorganizatorji organiziralo **dogodek »Čim več luči življenja in čim manj praznih copat!«**, s katerim na eni strani opozarjajo na vsa izgubljena življenja zaradi samomora in tudi na vse bližnje, ki so zaradi tega prizadeti in stigmatizirani. Na drugi strani pa želijo izpostaviti upanje, saj je samomor možno preprečiti, ter poudariti, da je kljub upadu števila samomorov v Sloveniji v zadnjih letih potrebno delo na področju preventive nadaljevati.

Viri:

- Branko, Sovinc. Poročilo o samomorilnosti na Koroškem. Policijska uprava Celje.
- Društvo Ozara
- Inštitut za varovanje zdravja
http://www.ivz.si/Mp.aspx?ni=0&pi=19&_19_view=item&_19_newsId=1718&pl=0-19.0.

Čebele v septembru

Janez Bauer

Najhujša vročina je mimo. Tudi dež je namočil presušena polja in travnike, da so zopet malo ozeleneli. Naše čebelice pa lahko zopet vsak dan pridejo do vode in cvetnega prahu.

V poletni vročini, kakršna je bila v drugi polovici avgusta, ne medi nič. Ko se temperatura dvigne preko trideset stopinj, namreč ne medi več nobena rastlina. Tudi vlage je vse manj, zato so čebele odvisne samo od jutranje rose. Na njej si naberejo nekaj vode za nego zalege, kasneje, ko pritisne vročina, pa jim mora pomagati čebelar. V bližini čebelnjaka postavimo napajalnik z vodo. To je lahko sod vode, iz katerega voda počasi kaplja na poševno desko. Čebele se na tak izvor vode hitro navadijo in kmalu jih je vse polno na vlažni deski. Napijejo se vode, kapljico pa odnesejo v panj za nego zalege. Seveda v takem napajalniku vode nikdar ne sme zmanjkati, za to pa mora poskrbeti čebelar. Na desko lahko damo tudi nekaj mahu ali šote, kar popravi kislost vode, čebele pa tudi raje sedajo na mah. Z zimskim krmljenjem smo morali zaključiti v prvih dneh septembra. Stari čebelarji so dejali, da ajda cveti do 7. septembra in do takrat morajo čebele dobiti zimsko zalogo. Prav je, da se po tem izročilu ravnamo tudi danes. Kasneje se število čebel že precej zmanjša, pa tudi matica prične zalegati zimske čebele. To so čebele, ki bodo morale preživeti dolgih šest hladnih mesecev in

Napajalnik za vodo, ki ga ima ob svojem čebelnjaku naš čebelar Jure Tasič iz Mislinje.

spomladi vzgojiti nov rod čebel. V zimo naj bi šle čim manj iztrošene in dobro je, da za predelavo zimske krme porabimo še poletne čebele v avgustu. V vsaki čebelji družini mora biti vsaj 15 kg dobro predelane hrane, da bodo čebele lahko preživele do pomladi.

V drugi polovici septembra se čebele brez dela potikajo okrog panjev. Iz panjev diši po medu in kaj hitro skušajo vdreti v kak tuj panj in se polastiti medenih zalog. To je njihov naravni nagon in s tem ni nič narobe. Na vhodu vsakega panja so čebele stražarke, ki vsako tujo čebelo preženejo in tako ohranijo svoj dom in zalogo hrane. Da je v panj priletela tuja čebela, stražarke spoznajo po vonju. Vsaka matica, ki je gospodarica v panju, oddaja svoj vonj in čebele vsakega panja dišijo drugače. Stražarke na vhodu v panj ovohajo vsako čebelo in jo na podlagi tega spustijo v panj ali pa jo preženejo. V zdravi in močni družini na tak način ni problemov z ropanjem. Drugače je pa pri slabih ali bolnih čebeljih družinah ali pa pri čebeljih družinah brez matice. Tam te obrambe panja ni in tuje čebele kaj hitro vdrejo vanj in pričnejo ropati. Tak rop se razvije v vsesplošen pretep, kjer roparice uničijo matico, poberejo vse medene zaloge in razgrizejo vse satje. Prva pomoč pri ropu je vsekakor ta, da imamo vedno samo močne in zdrave družine. Slabše razvite družine pridružimo močnim, bolne družine pa uničimo in satje pretopimo. Panj nato takoj razkužimo in obžgemo. Rop, ki se še ni razvil, lahko preprečimo tako, da vhod v panj zožimo za toliko, da lahko gre vanj samo ena čebela naenkrat. Kadar pa so roparice že vdrle v panj, ni druge rešitve, kot da ga zapremo in

odpeljemo vsaj štiri kilometre stran. Tam ga pustimo kak teden, da se roparice umirijo. V primeru, da so roparice že uničile matico, panj izpraznimo. Satovje in medene zaloge razdelimo v druge panje, napadenega pa na široko odpremo spredaj in zadaj. Odpremo tudi vsa okna in vrata v čebelnjaku, da se bodo lahko roparice sprehajale skozi panj, našle pa ne bodo nič. Takega ropa bo v pol ure konec in roparice ne bodo napadale sosednjih panjev.

Najboljše zdravilo, kot že rečeno, pa so seveda močne in zdrave čebele.

Vzgoja psa in pasja šola

Martina Sušec Valentar, dr. vet. med.
VP Slovenj Gradec

Foto: Domen Petek

September je čas, ko se je potrebno vrniti v šolske klopi. To velja tudi za naše pasje prijatelje. Zato tokrat nekaj besed o pasji šoli oz. tečajih, kajti vsak odgovoren lastnik si želi imeti vodljivega in socializiranega psa, ki bo ubogal na besedo, lepo hodil ob nogi brez vlečenja za povodec, skakanja po ljudeh ...

Osnovna vzgoja se začne najprej v leglu, kjer mladič sprejme prve napotke za življenje, zanjo je odgovoren vzreditelj in to imenujemo primarna socializacija. Sekundarna se začne s prihodom mladiča v novo okolje k novemu lastniku. Danes obstaja ogromno literature, v kateri so opisane osnovne vaje za vzgojo in učenje psa, znanje pa je pametno še nadgraditi z obiskom v pasji šoli. Izbira pasje šole je skoraj enako pomembna kot izbira dobrega vzreditelja. Usposobljeni

inštruktorji upoštevajo značajske lastnosti psa. Priporočljivo se je udeležiti pasje šole kinološkega društva, ki je član Kinološke zveze Slovenije. V takih društvih vodijo tečaje inštruktorji, ki so licenco inštruktorja prejeli na podlagi kinoloških izkušenj, znanja, izobraževanja in izpita v okviru Kinološke zveze Slovenije.

Pasjega mladiča lahko vpišete v pasjo **malo šolo** takoj, ko je opravil vsa cepljenja, torej od 4. meseca dalje.

Mala šola je namenjena socializaciji psička, kjer se srečuje in družijo z drugimi pasjimi mladiči in se nauči prvih osnov poslušnosti, kot sta npr. ukaza sedi, prostor itd.

Naslednji korak je osnovno šolanje po **programu A** v starosti od 9 do 15 mesecev. Naučijo se poslušnosti na povodcu, odpoklica in vaje v gibanju. Tretja stopnja je osnovno šolanje po **programu B-BH** za pse, stare od 9 do 18 mesecev. Poleg vaj iz programa A so dodane še vaje iz poslušnosti brez povodca in vaje v urbanem okolju. Četrta stopnja je visoko šolanje po **programih IPO 1, IPO 2, IPO 3**: na višjih stopnjah šolanja po programih IPO se psi poleg zahtevnih vaj iz poslušnosti učijo tudi vaje iz sledenja in obrambe. Nekateri šole ponujajo še vrsto drugih programov kot npr. **rally obedience** in **agility, dogfrisbee** in še druge. Rally obedience je namenjen vsem, ki so končali tečaj osnovne šole oz. po dogovoru po mali šoli. Primeren je za vse pse in lastnike. Je hkrati dovolj enostaven in zanimiv za vodnika in psa. Ohranja in utrjuje osvojeno osnovno poslušnost, ki se jo nadgradi in obogati z zabavnejšimi vajami, obsega tudi elemente agilityja

oziroma premagovanja ovir. Program je zelo zabaven in predstavlja enkratno rekreacijo.

Šolanje je proces, ki se ne konča s koncem tečaja, ampak traja doživljenjsko, zato je potrebne veliko potrpežljivosti, vendar pa se vam bosta trud in čas, ki ju boste vložili v vzgojo psa, obrestovala celo njegovo življenje.

Novo iz Gasilske zveze Mislinjske doline

Franc Areh

Pri Gasilski zvezi Mislinjska dolina si vedno prizadevajo, da je izobraževanje na prvem mestu, saj le tako lahko podučeni gasilci dobro delujejo na požarnem področju. Tako sta se letos končala kar dva tečaja.

Za vodjo skupine je tečaj uspešno končalo 49 kandidatov, za izprašanega gasilca pa kar 32 slušateljev. Oba tečaja sta potekala v učilnici za izobraževanje, ki jo je Gasilska zveza Slovenije potrdila v osrednji enoti Prostovoljnega gasilskega društva Slovenj Gradec v Mestni občini Slovenj Gradec, ki razpolaga tudi z

S podelitve diplom in spričeval

drugimi pripomočki za izobraževanje. Udeleženci tečaja so s tem pridobili dobre temelje znanja, hkrati pa se zavedajo, da bo kakovostno in strokovno delo treba nadaljevati z izobraževanjem na formalni in neformalni ravni.

Pri Gasilski zvezi Mislinjske doline se tako ni treba bati za izobražen in strokovno podkovan kader, še manj pa se je treba bati občanom, ki lahko ob tako šolanem gasilskem kadru mirno spijo.

Šesti samostojni koncert Starih sabelj

Martina Cigler

Na alojzijevo smo v cerkvi sv. Vida poslušali 6. samostojni koncert Starih sabelj, ki so t. i. ansambel Planinskega Društva Dravograd. Imeli so številne goste in njihove pesmi si še zdaj po tihem prepevam, saj člani ansambla zelo lepo igrajo in pojejo. Ansambel sestavljajo Jožica Vrhovnik, Jože Rebernik, Alojzij Rožič, ki je tudi vodja, Jože Stojan, Peter Štih in Jaka Mori. Želimo jim, da bi njihove pesmi še dolgo zvenele.

Gostje Cvitrška dekleta

Stare sablje

2. koroška Tomosijada

Peter Pačnik

V soboto, 18. 8. 2012, se je v okolici Slovenj Gradca odvijala 2. koroška Tomosijada, ki jo je organiziral Klub ljubiteljev starih motorjev Tomos SG RACING TEAM. Tako se je ob lepem vremenu na panoramsko vožnjo po okoliških krajih odpeljalo 125 voznikov Tomosovih mopedov.

Panoramska vožnja, ki je potekala od Tomaške vasi skozi Turiško vas, Mislinjo, Vodriž, Podgorje, Stari trg, Bukovsko vas, Pameče, Slovenj Gradec ter nazaj do Tomaške vasi, je bila dolga približno 65 kilometrov. Tomosijade so se poleg domačinov udeležili tudi ljubitelji tomosov iz Kopa, Sežane, Celja, Žalca, Šentjurja, Škofije, Brkinov, Vuzenice, Gortine, Črne, Raven na Koroškem, Prevalj, Šentjanža pri Dravogradu ... Med udeležence smo podelili kar nekaj nagrad, med njimi nagrado za najlepši motor, ki jo je dobil Bogdan Cokan iz Žalca (Colibri iz leta 1958), nagrado za najstarejšega voznika je dobil Jože

Bernetič – Pepi iz Sežane, nagrado za najštevilčnejšo udeleženo skupino je dobil Avto moto klub Savinjske doline, nagrado za najspretnjšega voznika pa je prejel Aleš Miklavec iz Sežane. Posebno pozornost so si prislužili tudi Bruno Ukmar, Jure Božič in Jure Miklavec, saj so se na Koroško z mopedi pripeljali kar iz Sežane.

Da je izvedba prireditve potekala brez zapletov, se v klubu posebej zahvaljujemo PGD Golavabuka in vsem donatorjem, hkrati pa za drugo leto obljublamo novo, nepozabno Tomosijado.

Zbralo se je 125 voznikov Tomosovih mopedov

Občinski praznik Občine Podvelka

Mateja Rihter

Občinski praznik občine Podvelka so zaznamovale kulturne, športne in zabavne prireditve ter predstavitev obsežnega zbornika. Letošnji, že 13. zapovrstjo, se je dogajal v Vaški skupnosti Brezno.

Na slavnostni seji so bila podeljena občinska priznanja. Častni občan je postal mag. Jože Marhl, srebrni grb je prejel Peter Rebernik, bronastega pa Erika Jakičič, Drago Garmut in Lovska družina Vurmat. V četrtek, 9. avgusta, je bila zelo obiskana predstavitev obsežnega zbornika Brezno in Podvelka – Bogata zgodovina dveh majhnih krajev. V petek, 10. avgusta, so Brezno preplavili gasilci, a k sreči ne zaradi kakšne intervencije, ampak zaradi praznovanja 60-letnice Prostovoljnega gasilskega društva Brezno Podvelka, ki je potekalo ob občinskem prazniku podvelške občine. Svoj pečat so prazniku gasilci dodali z odprtjem in blagoslovom garaže, s slovesno parado, prireditvijo in prevzemom ter blagoslovom novega moštvenega gasilskega vozila. Zahvalili so se vsem sosednjim društvom, tudi gasilskemu društvu iz Oberhaaga, gasilcem za zavzeto prostovoljno delo ter sponzorjem, predvsem pa županu

Bogata zgodovina dveh krajev

Antonu Kovšetu in občini, ki skrbi, da so vsa tri gasilska društva v občini – poleg PGD Brezno Podvelka še Ožbalt in Kapla – ustrezno opremljena.

V soboto niti dež ni pregnal mnogih obiskovalcev tradicionalnih vaških iger. Ekipe vseh petih vaških skupnosti občine Podvelka (Kapla, Ožbalt, Lehen, Brezno in Podvelka) so se pomerile v zanimivih igrah. Domačini, ekipa VS Brezno, je izkoristila prednost domačega terena in za las zmagala pred ekipo s Kaple. Pokale

najboljšim je župan podelil na osrednji proslavi, ki je pod šotorom na igrišču v Breznu potekala v soboto zvečer. Vse zbrane je pozdravila predsednica Vaške skupnosti Brezno Tanja Žavcer, župan je podelil priznanja in zahvale, odbor za turizem pa plakete za najlepše urejene posamezne objekte in najlepše urejeno vaško skupnost – ta naziv je letos prejel Ožbalt.

Nedelja je minila v športnem duhu, saj je potekal 14. kolesarski maraton dveh dežel, ki sta ga organizirala Društvo za šport in rekreacijo Splavar Brezno-Podvelka in LLC Klopferloipe Sektion MTB Eibiswald. 156 kolesarjev in kolesark, med njimi tudi poslanec Borut Pahor, se je podalo na dve progi. Na daljši prog (114 kilometrov) je prvo mesto osvojil Dejan Vračič, v ženski konkurenci pa Lorraine Dettmer. Na krajši prog (64 kilometrov) je bil najhitrejši Rene Dietrich, med ženskami pa Petra Neuhold. Najstarejši udeleženec je bil osemdesetletni Vlado Geč. Združenje šoferjev in avtomehanikov Podvelka je organiziralo družinski maraton. V torek, na predvečer praznika Marijinega vnebovzeta, je v celoti obnovljeno župnijsko cerkev v Breznu blagoslovil nadškof in metropolit msgr. dr. Marjan Turnšek, ki je daroval tudi sv. mašo. Potomka najstarejše trte na svetu, ki raste na župnijskem dvorišču v Breznu pa je dobila ovtarja (čuvaja).

Kolesarjev je bilo kar 156

Oratorij in lepa nedelja na Kapli

Mateja Rihter

V avgustu smo imeli na Kapli že 4. oratorij, na katerem se je zbralo 50 udeležencev (35 otrok, 14 animatorjev in župnik Jože Motaln). Zadnjo nedeljo v avgustu pa smo imeli lepo nedeljo. S prepevanjem je bogoslužje obogatila mladinska glasbena skupina Leriduss iz

Lenarta, ki nam je pripravila tudi koncert. Po maši smo druženje nadaljevali v gasilskem domu. Za skupno kosilo, pripravo prostora in srečelov so odlično poskrbele družine, ki smo jih letos izžrebali za sodelovanje. Druženje so popestrili mladi harmonikarji in tombola.

Praznično »rokovo« na Selah

Nevenka Knez

Selska skromna cerkvica sv. Roka ždi skrita med zelenjem tam doli v jami, kot bi se sramovala svoje zunanosti, ki jo vidno najeda zob časa, medtem ko se tam daleč nad njo bohota mogočna, s soncem ožarjena Uršlja gora. Na praznik farnega zavetnika svetega Roka, 16. avgusta, se z vseh strani proti njej kakor jara kača vije kolona jeklenih konjičkov. Najdejo pa se tudi romarji, ki se na ta dan od doma odpravijo peš in so danes žal prava redkost.

Prostor pod veliko lipo, pred cerkvijo, se že navsezgodaj spremeni v pravo sejmišče, kjer ponujajo najrazličnejše stvari od medicine, podobice, igrač pa vse do obleke in obutve. Stojnice so prava paša za oči za naše najmlajše, ki jih veselo obletavajo kot pridne čebele, medtem ko se starejši zapletajo v klepet

s kom, ki ga niso videli že celo večnost. Tako se na »rokovo« spletajo zgodbe in spomini iz otroštva, ko so še sami tako kot danes njihovi otroci ter vnuki v spremstvu svojih staršev obiskovali Sele in cerkev sv. Roka. Bodisi so se k njemu zatekali s prošnjo po boljšem zdravju ali pa so si Sele izbrali za svojo izletniško destinacijo in za povrh obiskali še katerega od tukaj živečih sorodnikov. Obiskovalci se radi ustavijo tudi v Meškovi sobi, ki je le streljaj oddaljena od cerkve in vedno skrbno urejena na razpolago za ogled.

V zavetju skrbno okrašene cerkve, za katero so se še poprejšnji dan trudile domače »krenclavke«, si pri sveti maši človek lahko v tihoti svojih misli nabere novih moči. Ob opazovanju kipcev na oltarju in fresk na cerkvenem stropu se v naši domišljiji rišejo podobe naših prednikov, ki so vse to izdelali, oblikovali. Morda so bili to bogati mogotci iz pomembnih družin ali pa čisto preprosti kmečki ljudje, ki so vse, kar so pridelali, darovali in se žrtvovali za tako imeniten kulturni spomenik, ki ga danes mi niti vzdrževati ne moremo.

Kako pomemben človek je moral biti Rok, ki ga časti toliko ljudi in po katerem se imenujejo številne cerkve po vsej Sloveniji in po svetu! Župnik g. Leopold Korat je v pridigi pri eni od maš nazorno opisal tega svetnika, ki za svojo slavo ni nastopal v nobenem resničnostnem šovu in ki mu za svoje lovrike ni bilo treba zmagovati na nobenih olimpijskih igrah, ter kot človeka, ki se mu za svojo javno razpoznavnost ni bilo treba udeleževati v politiki.

Verniki in vsi, ki ga častijo, ga poznajo zaradi njegove preprostosti, dobrote in nesebičnosti pomagati in razdajati se sočloveku. Ko bi se tudi danes še naši takšni nesebični ljudje ...

Zanesljivih virov o življenju tega priljubljenega in nekoč zelo čaščenega svetnika nimamo. Legendarno poročilo iz 15. stoletja poroča, da se je rodil okoli leta 1295 v mestu Montpellier v južni Franciji. Starši so si ga bili izprosili od Boga, a še ne dvajset let star jih je izgubil. Tedaj je Rok prodal večino svojih posesti, izkupiček razdelil revežem in se odpravil na božjo pot v Rim. Po Italiji je takrat razsajala kuga, zato je pretrgal romanje in

Nadaljevanje na str. 22

Lepo okrašena kapelica na lepo nedeljo sv. Roka

začel streči bolnikom. Ko je končno le prišel v Rim, je tam stregel kužnim bolnikom in jih veliko čudežno ozdravil. Nazaj grede se je v Piacenzi sam nalezel kuge. Da bi v bolnišnici ne bil nikomur v nadlego, se je zavlekel v zapuščeno kolibo. Tjakaj mu je nosil kruh pes iz sosednjega gradu. Graščak je opazil, kako je vzel pes z mize kruh in izginil z njim. Nekoč je stopil za živaljo in našel Roka v razpadli koči v velikem trpljenju in zapuščenosti. Vzel ga je k sebi in zanj skrbel. Ko je Bog Roku vrnil zdravje, se je romar napotil domov.

Bolezen ga je bila tako spremenila, da ga še lastni stric ni spoznal. Meščani so ga vrgli v temnico – bila je vojna in so imeli molčečega tujca za ogleduha. Svetnik se ni hotel izgovarjati in zagovarjati, pa tudi

sam si je nalagal prostovoljno pokoro. Po petih letih se je na dan 16. avgusta ječa razsvetlila: vanjo je stopil sam Jezus in povabil romarja k sebi v nebesa. Kakor je Rokov življenjepis zgodovinsko nezanesljiv, tako je zgodovinsko izpričana moč njegove priprošnje ob kužnih boleznih.

Tako tudi mi že od davna častimo sv. Roka kot velikega priprošnjika zoper kugo, ki je tudi pri nas pogosto razsajala. Upodobljen je skupaj s sv. Boštjanom; v romarski obleki, z romarsko palico in bučo; z roko kaže na kužno bulo na stegnu. Zraven sebe ima psa s kruhom v gobcu.

Na prvo nedeljo po rokovem slavimo t. i. lepo nedeljo, ko se zopet zbere množica ljudi. Med njimi so najpogostejši obiskovalci tisti, ki niso mogli priti na rokovo, ki po navadi pride na delavnik. Letošnja maša je bila še posebej slovesna, saj je na koru prepeval MPZ Franca Ksaverja Meška. Praznik lepe nedelje verniki ovekovečijo tudi s procesijo. Ta se vije od kapelice do kapelice, ki okrašene in lepo urejene izpričujejo lepo tradicijo selskih kmetij. Ljudje so jih bili dali zgraditi iz zaobljube v stiski oziroma v nesreči. Po procesiji je v navadi, da se zberemo pri Klančniku, kjer se je tradicionalni koroški »mežerle« in tu je mogoče dobiti res najboljšega. Popoldne pa na Selah in Vrhah večina domačinov družno in v športnem duhu preživi na kmetiji Breznik, kjer je tudi letos potekala že tradicionalna Rokiada z zabavo do poznih večernih ur.

Z medsebojnimi srečanji na Rokovo si kljub primežu vsakdanjega vrveža in sodobni tehnologiji, ki nas duši, vedno znova dokazujemo, da ljudje nismo roboti. Ob tej priložnosti se ljudje družimo in tako delimo skrb in težave, ki nas pestijo. Še bolj pa nas razveseli iskrena tolažba ali spodbuda sočloveka, ki je največje zdravilo za našo dušo. Potrebna sta le pristni stisk roke in pogovor za naš duhovni mir, ki ga tukaj, pri cerkvi sv. Roka, ob tako velikem prazniku lahko vselej najdemo.

S pločevino obkrožena cerkev sv. Roka in farovž na praznični dan, ko Sele obišejo romarji od blizu in daleč.

Na gaudi se dobimo

Mojca Pori

Foto: Duša Komprej

Kdor poje, slabo ne misli, če pa zraven še zapleše ... V nedeljo, 19. avgusta 2012, smo se poustvarjalci ljudskega plesa, glasbe, petja in šeg na gaudi s plesom in pesmijo v času turističnega tedna v Črni na Koroškem dobili že enajstič. Gostitelji smo bili kot vselej domači folklorniki, člani Folklorne skupine KD Gozdar, ki smo zastopali Koroško z našimi plesi in glasbo.

Tokrat naš festival žal ni bil mednarodni, smo bili pa priča novemu slovenskemu valu folklornega ustvarjanja prek izjemno kvalitetnih folklornih skupin iz različnih pokrajin. V smislu folklornega ustvarjanja smo lahko videli zanimive in sodobne plesne postavitve, ki bi pritegnile še tako nepozornega opazovalca. Posebej pa nas veseli tudi, da je bil naš festival letos »otroški«, saj so se posebej (in številčno) izkazale tudi otroške folklorne skupine. Za folklorni narastek se torej zaenkrat ni treba bati. Tako smo poleg koroških lahko videli še ples Prekmurja, Gorenjske in Bele krajine v folklornih kostumih, značilnih za te kraje. Sodelovale so FS KUD Razkrižje, otroška in odrasla FS KTD Moščanci ter FS Ajda KD Jožeta Paplerja iz Besnice v sodelovanju z OFS Podkuca in KD Dobrava Naklo. Vseh nastopajočih je bilo letos kar 110.

Vse sodelujoče je ob prihodu prijazno sprejela županja Črne na Koroškem, mag. Romana Lesjak, ki je v sproščenem vzdušju na kratko predstavila naš kraj in njegove posebnosti, nato pa je prisotne nagovorila tudi poslanka državnega zbora Polonca Komar. Sledili so izmenjava simboličnih darilc in zelo okusna in bogata pogostitev, ki jo je tokrat pripravila turistična kmetija Plaznik iz Bistre, ter prijetno druženje in spoznavanje.

Srce prireditve je kot vsako leto začelo biti v pravih ritmih, ko se je skozi Črno sprehodila povorka vseh sodelujočih folklornih skupin, ki se kljub izjemni vročini niso ustrašile in se pri spomeniku s kratko plesno predstavitevijo pokazale prisotni množici. Ples se je ob povezovanju Vesne Burjak, predsednice Zveze kulturnih društev, nadaljeval v dvorani Kulturnega doma, kjer najbrž ni bilo obiskovalca, ki bi ne bil navdušen nad letošnjimi gosti.

Po končani prireditvi smo gostje in

V nekaterih župnijah na Koroškem posodobili pastoralno delovanje

Vančy

Igor Glasenčnik, župnik moderator

Že od nekdaj je znano, da so pri vodenju in upravljanju župnij na Slovenskem navadno nastajale spremembe nekje v poletnih mesecih. V teh mesecih so običajno prihajali novi mladi duhovniki, ki so po letih študija bogoslovja zapeli svojo novo mašo in kot kaplani prihajali na svoja prva službena mesta.

V Cerkvi na Slovenskem, posebej pa v Mariborski nadškofiji, je že dolgo čutili pomanjkanje duhovnikov, saj že leta upada priliv novomašnikov. Lani in letos nismo imeli nobenega. Spremembe pri organiziranju vodenja duhovne oskrbe pa so letos vseeno nastopile na Koroškem. Ljudje so se čudili in vpraševali, zakaj. Tako sem se odločil, da za našo revijo Viharnik povprašam kar gospoda župnika in naddekana Igorja Glasenčnika. To sem storil z lahkoto, saj se z gospodom Igorjem pozna že dalj časa in sem bil prepričan, da pogovora ne bo odklonil. Pravzaprav pa je tudi že dve leti in pol naš dravograjski župnik. Kakor je znano, je bil po smrti prejšnjega dravograjskega župnika Danijela Slatineka iz svoje idilčne vasice Kapla na Kozjaku prestavljen v našo faro. O g. Igorju pa mi je že prej veliko lepega povedal moj prijatelj, ljudski pisatelj

Nadaljevanje na str. 24

»Gozdarji«

gostitelji še skupaj prigriznili jedi, ki jih je pripravila Gostilna Rešer, in popili kozarček ali dva za zdravje in dobro voljo. Tudi glasbe ni manjkalo. Gostitelji se zahvaljujemo vsem

sodelujočim in vsem, ki so omogočili, da smo zopet uspešno izpeljali našo *gaudo*, na kateri se ponovno dobimo drugo leto. Pridete tudi vi? Vabljeni!

Ludvik Mori: »Veš, Vanč, to je tak župnik, da mu ni para pri nas: je pesnik, pisatelj, režiser, kulturnik, ribič, vneti planinec ... In še fejš župnik povrh,« je še smeje dodal.

Igor se je rodil v Vuzenici, kjer je tudi pel novo mašo leta 1981, nato je služboval kot kaplan pet let v Slovenj Gradcu in tri leta na Ravnah na Koroškem. Leta 1989 je bil postavljen v idilično vasico Kaplo na Kozjaku in v Ožbalt ob Dravi za celih 20 let.

Ko sem ga zaprosil za ta intervju mi je z veseljem ustregel, ponudil mi je celo nekaj sladkega in se vneto lotil pospravljanja natrpne mize v pisarni z raznim strokovnim gradivom, ki ga pač župniki pri svojem delu potrebujejo. Smeje sem ga potolažil, da ni potrebno, saj nimam tako dobrega aparata, da bi bili vidni vsi papirji in literatura po mizi. Povprašal sem ga o teh novih spremembah in povedal je: »Znano je vedno večje pomanjkanje duhovnikov, posebej je to pereče v naši Mariborski nadškofiji, zato so se v pastoralni službi nadškofije odločili poiskati nove oblike in načine vodenja župnij. Pravzaprav smo prav na Koroškem kar nekakšni 'pionirji' tega projekta in vodenja takega načina pastorale. Od nas nosilcev in sodelavcev bo odvisno in odločilno, da bomo znali ljudem – vernikom dovolj približati in pokazati pravilnost te odločitve. Župniki pač prihajamo iz različnih okolij in s seboj nosimo vsak svoj način dela in smo včasih preveč prepričani v le svoj prav. Zdaj pa je po novem vodenje bolj usmerjeno v povezovalnost. V naši nadškofiji sta to bolj kot ne prva dva pastoralna centra, in sicer v Dravogradu in v Slovenj Gradcu.«

Ali to pomeni, da bo pri tej obliki prišlo do boljšega povezovanja duhovnikov in vernikov med seboj?

»Gotovo, v tem je prednost tega načina. Če hočeš sodelovati, je nujno, da se usedeš, pogovoriš in seveda tudi upoštevaš ideje sogovornika in se bolj seznaniš s težavami, ki mogoče tarejo tvojega sobrata v drugi

župniji. Vodilo tega projekta je predvsem v boljšem povezovanju in sodelovanju med nami duhovniki in vsekakor tudi med farani.«

Kako velika pa je Koroška po obsegu župnij?

»Velika, je največji naddekanat v Mariborski nadškofiji. Koroški duhovniki upravljamo 40 župnij. Pri tem je 22 aktivnih duhovnikov župnikov in 3 upokojeni.

Pa predstaviva še ta nova pastoralna centra!

»V Pastoralnem centru (ali območju) Dravograd je nadškof mene imenoval za župnika moderatorja. Obenem sem že tretji mandat tudi naddekan Koroškega naddekanata.

Župnik sodelavec je g. Franček Kraner, dosedanji župnik Črneč in Libelič, in duhovni pomočnik je župnik v pokoju, g. Marjan Banič, ki je med nas prišel po 28-letnem župnikovanju v Makolah in Studenicah. Duhovno in upravno oskrbujemo šest župnij: Črneče, Dravograd, Libeliče, Ojstrico, Sv. Peter na Kronske gori in Šentjanž pri Dravogradu.

V pastoralnem centru Slovenj Gradec je župnik moderator g. Simon Potnik, dosedanji župnik v Zrečah, njegova pomočnika sta g. Tadej Legnar, ki je bil do sedaj župnik v Pamečah, Šentjanžu in Sv. Petru na Kronske gori, ter g. Avguštin Raščan, župnik v pokoju (nekdanji župnik v Kotljah). Dolgoletni župnik g. Peter Leskovar je prestavljen v župnijo Zreče in ima v soupravi župnijo Stranice.

Upamo, da bosta ta dva nova pastoralna centra s pomočjo dosedanjih odličnih sodelavcev zaživila v vsej polnosti, raznolikosti duhovne ponudbe za mlade, otroke, starejše in starše veroučencev, skratka za vse. Naj prineseta med ljudi svežino delovanja in pričevanja v vse nas v teh desetih župnijah, ki spadajo pod ta dva pastoralna centra, Dravograd in Slovenj Gradec. Pustimo času čas. Prosim pa za tvorno sodelovanje in raznolikost pobud in idej in vseh ravneh, ne zgolj na župnijskem nivoju. In Svetega Duha za vodenje, božjo

pomoč in blagoslov pri našem skupnem delu. O našem življenju in delu pastoralnih centrov boste lahko kmalu seznanjeni na naših spletnih straneh. Slovenjgraški že deluje (Pastir.si), naša dravograjska spletna stran pa bo kmalu dokončana.«

Gospodu Igorju sem se lepo zahvalil in mu zaželel uspešno vodenje v novi obliki pastoralno duhovnega službovanja in povezovanja župnij. Smeje me je pospremil do vrat in še povedal: »Lepe želje vsem sodelavcem in bralcem Viharnika, ki ga tudi z veseljem prebiram, saj je tako pristno domač in koroški!«

PRVOŠOLČEK

Jutri je velik dan,
saj postal bom prvošolček,
takšen, ki bo pridno
in marljivo se učil.

Redno hodil v šolo
z veliko črno streho,
tam so učiteljice
in zraven vzgojiteljice.

Skozi igro bo učenje,
minus in pa plus,
prva moja abeceda
in prvi moj zakaj.

Snežana Nabernik

GLI d.o.o.

Gozdno lesni inženiring

Odhod dveh duhovnikov

Leopold Korat

Vse naše življenje je prihajanje in odhajanje, sprejemanje in slovo. Na zadnjo julijsko nedeljo smo se v naši starotrški dekaniji poslovili od dveh župnikov.

V Slovenj Gradcu je bil župnik kar osemnajst let g. Peter Leskovar. Vse mesto in cela dekanija sta ga poznala in ga imela rada. Čeprav smo to nedeljo praznovali njegovo srebrno mašo, je bilo v tem veselju kar nekaj pelina. V župnijski cerkvi sv. Elizabete je bilo hkrati s srebrno mašo tudi slovo od preljubega slovenjgraškega župnika Petra. V cerkvi se je zbralo veliko ljudi. Ne samo iz mesta, prišli so iz vseh krajev Mislinjske doline. V vseh govorih, ki so sledili po sveti maši, je bilo povedano, kako globoke sledi je v mestu Slovenj Gradec pustil g. Peter. Še posebno ga bodo pogrešali bolniki v bolnišnici. Vsak dan je bil med njimi in za vsakega je našel lepo besedo. Čeprav je slovo boleče, je predstavnica Bolnišnice Slovenj Gradec izrekla lepo misel, da ga vodi srce, da ga vodita dobrota in ljubezen do ljudi. Po sveti maši je bilo pred cerkvijo prijetno srečanje s klepetom ob kapelici in dobrotah domačih gospodinj. Vse, kar je

Skupinska slika z župniki starotrške dekanije

bilo narejeno na to lepo nedeljo, je bilo v znamenje zahvale g. Petru z željo, da bi ga tudi tam, kamor odhaja (v Zreče), lepo sprejeli in ga imeli za svojega župnika in prijatelja. V sosednji župniji Stari trg pa so se isti dan poslovili od g. Gabrijela Kneza. Velika množica župljanov, govori, zahvale in lepe želje so povedali veliko. Človeško gledano so te premestitve duhovnikov iz ene župnije v drugo marsikdaj nerazumljive. So pa čisto nekaj običajnega (rutinskega). V naših časih še posebno, saj je vedno manj duhovnikov. Gospod Gabrijel je v tej župniji deloval

od leta 1986. Zadnja leta je upravljal še župnijo Sele in podružnici, sv. Urban in cerkev na Uršlji gori. Sedaj odhaja v župnijo Makole.

Obema župnikoma smo hvaležni za ves njun trud in delo med Uršljo in Pohorjem. V zgodovino in kroniko dveh sosednjih župnij bosta ostala zapisana z zlatimi črkami. Mi pa se ju bomo radi spominjali. Prav lepa hvala g. Petru in g. Gabrijelu. Bog vaju živi in vse dobro v novi službi!

Društvo upokojencev Dravograd

Vančy

Na pikniku, avgusta 2012, je bilo prisotnih 192 članov. Foto: Hubert Kralj

Društvo upokojencev Dravograd šteje 1140 članov. Predsednik je Adi Kralj, podpredsednik je Albert Pačnik. Po pripovedovanju predsednika

organizirajo športno-rekreativne dejavnosti, izobraževanja, kulturne prireditve, letovanja in izlete.

Mednarodne mladinske izmenjave

Špela Škodnik

V času poletnih počitnic je Mladinski kulturni center (MKC) Slovenj Gradec organiziral kar dva mednarodna dogodka.

Junija smo na temo prostovoljstva izvedli usposabljanje za mladinske delavce »Multipliers of volunteer management«, ki je potekalo od 21. do 29. 7. 2012. Udeležilo se ga je 24 mladih iz 12 držav: Armenije, Azerbajdžana, Bolgarije, Francije, Gruzije, Italije, Latvije, Moldavije, Portugalske, Slovenije, Turčije in Ukrajine. Za program so poskrbeli profesionalni trenerji iz Latvije, Gruzije in Makedonije.

V tednu od 18. od 26. 8. 2012 pa je MKC Slovenj Gradec gostil mednarodno izmenjavo »Recycle your mind« za mlade s Češke, iz Latvije, Makedonije, s Portugalske in iz Slovenije. Pri izvedbi tega projekta se je ekipi MKC-ja pridružil prostovoljec iz Latvije. Cilj izmenjave je bil osveščanje o onesnaženosti okolja in možnostih ločevanja odpadkov ter recikliranja.

Oba projekta sta bila izvedena v okviru programa Mladi v akciji – to je program Evropske unije, ki prispeva k ciljem evropskega sodelovanja na področju mladine. Mladi so bili v času izmenjave nastanjeni na Ekološko turistični

kmetiji Lešnik v Golavabuki ter v MKC hostlu Slovenj Gradec. Poleg odkrivanja naravnih lepote Koroške in naše odlične kulinarike so se udeleženci udeleževali v kreativnih delavnicah, športnih igrah in se skozi neformalno učenje seznanjali s tematiko volonterstva na prvem usposabljanju ter okoljevarstvom in recikliranjem na drugi izmenjavi. Ob slednji temi so nam bile v veliko pomoč članice Ekološkega društva Slovenj Gradec. Pripravile so krajše predavanje o onesnaženosti okolja ter o pomenu trajnostnih vrečk in udeležencem pomagale, da je vsak izmed njih izdelal svojo vrečko oziroma torbico.

Nekaj besed udeležencev izmenjav:

Mafalda Mascarenhas, Portugalska: *»Bila sem že na mnogih izmenjavah in moram reči, da je bila ta med vsemi najbolje organizirana. Ekipa MKC-ja je lepo skrbela za nas in nam pomagala pri vsakršnih težavah, za kar se ji ob tej priliki še enkrat zahvaljujem! Tudi nastanitev na kmetiji Lešnik mi je bila všeč, saj obožujem naravo, prav tako dobro domačo hrano.«*

Pavel Ababii, Moldavija: *»Všeč mi je koncept izmenjave – sam imam v načrtu volontersko delati pri mladinski organizaciji v Moldaviji in tukaj sem se naučil že veliko stvari, ki mi bodo koristile pri mojih projektih. Trenerji so zelo profesionalni. Znajo nas voditi pri delu in spodbujati k sodelovanju v delovni skupini.«*

Adelina Ziemele, Latvija: *»Poleg samega druženja z vrstniki iz drugih držav mi je bila najljubša delavnica, kjer smo šivali trajnostne vrečke z Ekološkim društvom iz Slovenj Gradca.«*

Sodelovanje z Ekološkim društvom Slovenj Gradec: šivanje trajnostnih vrečk

Spoznavne igre na mladinskem usposabljanju »Multipliers of volunteer management« v Slovenj Gradcu

Vsi udeleženci mednarodne mladinske izmenjave z naslovom »Re-cycle your mind«

Goba zvezda

Barbara Šmid

Kdo pravi, da narava ni lepa? Samo postati je treba in pogledati okoli sebe. In ko za trenutek prisluhnemo le njej, nas lahko marsikaj presenetijo. S svojim videzom nas je na Navrškem vrhu presenetila prav posebna goba.

Da, včasih ni treba daleč, pa imamo vseeno občutek, da smo daleč stran. Ob pogledu na to gobo smo skorajda že pričakovali šum morja, pa čeprav smo bili daleč od njega, sredi gozda, na drugi strani Slovenije. A tudi s pomirjajočim šelestenjem gozda smo bili zadovoljni.

Gre za lovkasto mrežnico (*Clathrus archeri*). Najprej je zaprta v umazano belem jajčecu, velikem okoli 4 centimetre, ki kasneje počasi in prikaže se prekrasna »morska« zvezda. Ni taka samo po obliki, tudi barva popolnoma spominja na njo. Razprostira 4 do 6 krakov (kot bi gledal lovke), ki dosežejo

tudi dolžine do 12 centimetrov. Edino, kar nas je zmotilo pri tej čudoviti stvarnosti narave, je bil močan, neprijeten vonj te lovkaste mrežnice. Ko sem kasneje pobrskala po knjigah, sem pridobila še nekaj informacij. Ta nenavadno vpadljiva goba raste predvsem na razpadlih štorih, ki so že preraščeni s travo ter z mahom. Ugaja jim vlažno območje z obilico ostankov lesa ali slame. Lovkasto mrežnico so v začetku

prejšnjega stoletja pripeljale trgovske ladje iz Avstralije in Tasmanije. Za oči je bilo to res nekaj posebnega. Žal pa lepota ni trajala prav dolgo, saj zvezda v nekaj urah oveni. Od lepe rdeče idile ostane le še nekaj suhe sluzi ter tisti neprijeten vonj.

O užitnosti same gobe se nismo niti spraševali, saj ne vem v kaj bi ugriznila. V puhlo lepoto, ki se je skrila prav tako, kot se je tudi pojavila?

Razbor–Uršlja gora

Leopold Korat

Letos mineva deset let, ko so krajani Razborja prvič šli bosí na Goro. Vsak je na cilju prejel žig v izkaznico, ki so jo izdelali in »štemplali« za to priložnost. Čez kako leto so si zaželeli, da bi ob tej priliki bila na Uršlji gori maša.

Tako smo v župniji Razbor na prvo nedeljo v mesecu avgustu vsi odšli na Goro in tam imeli sveto mašo in hkrati srečanje vseh, ki so bosí prišli nanjo. Danes bosí več ne hodijo, ostala pa sta maša in veselo srečanje vseh, ki v srcu dobro mislijo. Tudi letos nas je bilo na Gori zelo veliko. Vreme je bilo lepo, počutje je bilo dobro in zbralo se je veliko prijateljev. Tako je gora tista, ki

združuje ljudi in utrjuje prijateljstva. Škof Stecher je v razmišljanju o gorah zapisal: »Gore so šola zdravega telesa. Podarjajo izkustva z odmevi, vtisi, ki ne huškejno mimo v divji vrsti slik, marveč v mirnih zaporedjih vstopajo v nas: pogled v daljave, vzhajajoče sonce in v mrak se potapljaajo večeri, ure dolge napetosti in pričakovanj, mirno uživanje veselja.«

Še posebno tega zadnjega je bilo na gori, kamor smo poromali na prvo avgustovsko nedeljo, obilo. Za en dan smo zapustili težo in sivino dni v dolini in nabrali novih moči za naslednji dan. Lepa in dobra je gora, še prijaznejši in boljši ljudje, ki se od nje tudi česa naučijo.

11. pohod po GUP Plešivec

Peter Cesar, predsednik Turističnega društva Slovenj Gradec

Prvo soboto v mesecu septembru sta Turistično društvo Slovenj Gradec in Zavod za gozdove, Krajevna enota Slovenj Gradec, pripravila že 11. pohod po Gozdni učni poti Plešivec. Žal nam je tokrat močno zagodlo vreme, tako da je bila tudi udeležba bolj skromna.

Kljub temu smo se pod dežniki odpravili na pot po soteski Kaštel do mlina, kjer sta

Plešivški mlin Foto: Gorazd Mlinšek

Pohodniki po GUP Foto: Peter Cesar

nas pričakala mlinar Zdravko Jelen in Vinko Klančnik, tajnik Turističnega društva Slovenj Gradec. Po domači, zelo okusni malici, ki jo je pripravila Ekološka kmetija Rone, smo bili vsi pohodniki enotnega mnenja, da je tudi v tako deževnem vremenu pot po soteski zelo zanimiva in da smo preživeli prijetno deževno dopoldne. Po krajšem druženju je nekaj pohodnikov nadaljevalo pot proti Vernerici, ostali pa so šli nazaj proti Suhodolniku.

Pot po GUP Plešivec, ki jo je Turistična zveza Slovenija v lanskem izbrala za najlepšo in najbolj urejeno pohodniško pot na Koroškem, smo v letošnjem letu opremili še s prevodi besedil v tujem

jeziku, tako da lahko osnovne podatke o poti razumejo tudi tuji pohodniki. Prav tako smo celotno pot opremili kar s štirinajstimi novimi klopki. Verjamemo, da bodo obiskovalci to opremo z zadovoljstvom uporabljali.

Pri izdelavi in postavitvi klopi smo ponovno združili moči in sredstva: Turistično društvo Slovenj Gradec, Mestna občina Slovenj Gradec, Zavod za gozdove – Krajevna enota Slovenj Gradec, Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec ter mentorji in dijaki Srednje gostinsko turistične in lesarske šole Slovenj Gradec. Za sodelovanje se vsem najlepše zahvaljujem.

Pod zelenim klobukom

Lovska maša

Leopold Korat

Veter je že prinesel jesenski vonj gozdnih ciklam, ko smo se šestnajstič zbrali na Čerčejevem vrhu. Tam stoji Lovski dom Podgorje. Z razliko od vseh dosedanjih srečanj je bilo letošnje v nedeljo. Zbralo se je veliko ljudi – lovcev ter lastnikov posesti iz dveh župnij, Podgorja in Razborja. Ob kapelici, ki so jo pred leti postavili podgorski lovci in jo za to priložnost lepo okrasili, smo letošnje srečanje pričeli z govorom g. Skobirja, predsednika Lovske družine Podgorje. Po njegovem pozdravnem govoru je spregovoril še

g. Leskovec, predsednik Koroške lovske zveze. Oba sta opisala namen srečanja ter svete maše in se zahvalila vsem lastnikom gozdov. Sveto mašo so lepo začeli člani okteta Hubertus, nadaljevali pa so rogisti z Mute, ki so z značilnimi glasovi iz rogov pričarali lepoto gozda in narave. Glavna misel duhovnika, ki je sveto mašo vodil, je bila, da naj bi lovci in vsi, ki imajo radi naravo, gore in živali, posnemali sv. Huberta, zavetnika lovcev. Ta ni samo lomastil po gozdovih, ampak je imel globok čut za lepoto stvarstva. Prizadeval si je za tovarštvo med ljudmi, za mir in dobroto.

Nekega dne je na lovu zagledal jelena, ki je imel med rogovi zlati križ. Takrat je Hubert odložil svojo puško in odšel v samostan služiti samo Bogu in bližnjemu. Po sveti maši sta se začela zabava in ples. Vmes pa še srečelov. Pozno v noč so si podgorski lovci pripovedovali svoje lovske dogodivščine, ki so kdaj tudi resnične. Vreme je bilo lepo in vsi smo bili zadovoljni: tisti, ki so to lepo srečanje pripravljali, in vsi, ki smo bili navzoči. Če pa še koga zanima, kaj je župnik

povedal ob koncu maše, mu bodo podgorski lovci radi razložili. Šlo je za poučno basen, ki govori o pravih prijateljih. Lovci svojega prijatelja tudi v nesreči ne zapustijo. Taka srečanja ob lovski koči na Čerčejevem vrhu nam govorijo prav o tem, da moramo biti dobri prijatelji.

Lovska maša pred Lovskim domom Podgorje

Potopisi

Popotovati po Rusiji tako in drugače

Pot od tu ... in nazaj (zadnji del)

Boštjan Jurič

Vožnja do najine naslednje postaje – Samare – ni bila najbolj udobna, saj so »udobne« karte že zdavnaj pošle. Zato pa naju je presenetila nova železniška postaja v tem milijonskem mestu. Steklena stavba, visoka 100 metrov (bila naj bi najvišja železniška postaja na svetu), z razgledno ploščadjo na vrhu, je bila zgrajena na začetku našega stoletja.

Železniška postaja – ponos Samare

Ker sta bila najina tukajšnja gostitelja Ksenija in Dmitrij še v službi, sva se šla sprehajati na plažo, ki je tukaj kar dobro urejena. Povsod mivka, drugega konca reke skoraj ne vidiš, tako da imaš zlahka občutek, da si na morju. Nasploh je v Samari mnogo dogajanja osredotočenega na bregovih reke Volge in manjše reke Samare, ki se v njo izliva. Mnogo stavb in spomenikov posnema obliko ladje. Najina gostitelja sta nama svetovala, naj si ogledava Stalinov bunker, ki pa je bil ravno ob tem času zaprt. Skuhala sva večerjo za vse štiri, naslednji dan pa nadaljevala sprehajanje po mestu. Vendar se je po večdnevni poti za nama že počasi prikradla utrujenost, poleg tega se je tudi znatno otoplilo, tako da nama je vse bolj ustrezalo s kakšnega simpatičnega, umirjena koticčka ob reki opazovati dogajanje.

Zvečer pa po ustaljenem ritmu zopet na vlak, novemu mestu naproti. Kazan,

Trg Slave, v ozadju Volga

mesto, v katerem sva izstopila, je prestolnica republike Tatarstan, ene redkih islamskih republik Ruske federacije. Zaradi nafte in razvite avtomobilske industrije je med najbogatejšimi ruskimi republikami. Navduši s svojo arhitekturo in urejenostjo. Največja znamenitost tukaj je gotovo Kremelj, znotraj zidov katerega najdemo tako islamsko mošejo kot pravoslavni hram. Pravzaprav je ta prepletenost islamske in ruske kulture prisotna na vsakem koraku. Opazimo pa tudi preplet starega, tradicionalnega in novega, modernega, kajti Kazan je mesto, ki se precej hitro razvija. Vendar je ta preplet precej organski in za razliko od nekaterih mest izpade prav prikupno.

Znamenita mošeja Kol Šarif v Kremlju

Iz Kazana se odpraviva še isti popoldan. To je namreč najina zadnja postaja pred daljšim postankom v naslednjem mestu. Ker je do tja le 250 kilometrov, sva se odločila, da tukaj ne bova prenočevala. Tri- ali štiriurna vožnja z miniautobusom do Čeboksarov (kjer sem sam pred leti preživel šest zimskih mesecev) je precej nelagodna, saj se je vanj natrpala skupinica pijanih mužikov, ki, kadar se ne pripravajo med sabo, »težijo« drugim potnikom. Vendar imava kar srečo, kajti večina Rusov iz bolj provincialnih krajev goji do tujcev neke vrste strahospoštovanje – sploh kadar ti spregovorijo po rusko – in se do njih obnašajo prijazneje kot do svojih sorojakov; kot da ne bi želeli, da tujci dobijo o njih slab vtis. Seveda pa se na to ne gre zanašati.

Ko zvečer končno stopiva na trdna tla, sva zelo zadovoljna; tako zato, ker sva se znebila neprijetne atmosfere avtobusa kot zato, ker veva, da je po napornih dneh pred nama bolj umirjen teden. Nastaniva se pri prostovoljki Klari, ki je v to mesto prišla »po mojih stopinjah«. Ima simpatično enosobno stanovanje, vendar z eno samo posteljo. Tako se prične naš prvi projekt: s trolejbusom, ki so k sreči vajeni vsakršnega tovora, pritovoriti ruske »matrase« (debele in težke blazine) ter posteljino od prijatelja Borisa, ki živi nekaj kilometrov stran. Kot z razgrnjenimi »matrasi« postane najino bivališče: spalnica, postelja in »rumpl kamra« obenem. Živeti s Klaro je prav prijetno, čez dan si večkrat kaj skuhamo, zvečer pa se družimo, včasih pogledamo film, popijemo pivo ... Mislim, da tudi njej prija nekaj (slovenske) družbe.

V Čeboksarah se je treba srečati s številnimi znanci, ki so ponovnega snidenja zelo veseli. Največ pa se druživa s prijateljem Borisom, ki je leto poprej pristopal na obisk v Slovenijo, in njegovim dekletom Anno. Obvezno se je seveda treba skopati v Volgi. Za Ano je to prvič, tudi zame je poletno kopanje v Volgi nova izkušnja, imam pa zato več izkušenj z zimskim. Mesto se od mojega bivanja tukaj ni dosti spremenilo in skoraj kot izkušen domačin vodim Ano po različnih koticčkih tega, za ruske razmere majhnega mesta z okoli 400 tisoč prebivalci, po obsegu nič dosti večjim od Ljubljane. Nekateri deli mesta so zaradi razgibanega volškega reliefa zelo strmi. Glavna atrakcija v mestu je umetno ograjen zaliv Volge, ki ga varuje kip Matere Čuvašije. Čeboksari so prestolnica republike Čuvašije, po velikosti in naseljenosti primerljive s Slovenijo. Čuvašija je »nacionalna republika«, kar

Nadaljevanje na str. 30

pomeni, da imajo uzakonjeno dvojezičje in poleg ruščine lahko povsod uporabljajo svoj nacionalni jezik (ki izvira iz turške skupine jezikov). Takšnih republik je v Rusiji še 20! Avtohtoni prebivalci (ti predstavljajo približno polovico vsega prebivalstva) se po videzu zaradi nekoliko azijskih potez, predvsem pa po govoru, takoj ločijo od Rusov oz. od ostalih prebivalcev. Šele tukaj, kjer sva dober teden nastanjena na istem mestu, se prične najin dopust v bolj tradicionalnem smislu besede. Kopanje v Volgi, vožnja z ladjico, druženje, počitek ... Vendar tudi to mine kot bi mignil, in po nekaj večerih udobnih »matrasov« že sediva na nočnem avtobusu za Moskvo. V vrvež ruske prestolnice prispeva navsezgodaj zjutraj, okoli pete ure. Ko odloživa prtljago, je pred nama maratonski sprehajalni dan. Na hitro »obdelava« centralne znamenitosti, kot je Rdeči trg z znamenitim Vasiljevskim saborom, Kremelj, Manežni trg, ker pa imava pred sabo še ves popoldan, preskusiva tudi legendarni moskovski metro (ki nima zaman svojega slovesa) in se popeljeva na ogled parkov in samostanov (Novodevičji samostan) izven centra. Proti večeru sva že tako utrujena, da komaj stojiva na nogah. Dan je bil res dolg in prav komaj že čakava, da se pozno zvečer vkrcava na vlak, ki naju bo odpeljal do ukrajinsko-madžarske meje in na katerem bova preživela naslednjih 40 ur.

Moskva – rdeči trg s Kremljem in Vasiljevskim saborom v ozadju

Vožnja z vlakom – branje, počitek in druženje z ostalimi potniki – naju zopet napolni z novo energijo, ki pa jo bova potrebovala za pot domov, do koder naju loči še skoraj 1000 kilometrov. Ko sredi noči izstopiva na zadnji ukrajinski postaji, tam opraviva carinske formalnosti, potem pa med opazovanjem, kako poteka menjava

podvozij vlakovnim konstrukcijam (v Ukrajini in Rusiji namreč uporabljajo svoje tire, ki so od evropskih nekoliko širši) čakava na prvi lokalni vlak, ki naju bo popeljal čez mejo na Madžarsko. Od tu je najino prevozno sredstvo – palec. Zadnjo etapo poti sva se namreč odločila, da premagava z avtostopom. Pri tem imava precej sreče in v prebujajoči se vročini dneva napredujeva hitreje, kot sva mislila. Vsi najini prevozniki so prijazni in zanimivi ljudje in nek možakar naju s športnim avtomobilom popelje celo na hitro ekskurzijo po Budimpešti. Pozno popoldan se utrujena, a polna vtisov vrneva v Slovenijo tako, kot sva jo zapustila – s tovarnjakom!

»Zadnja postaja«

Zlata petdeseta leta

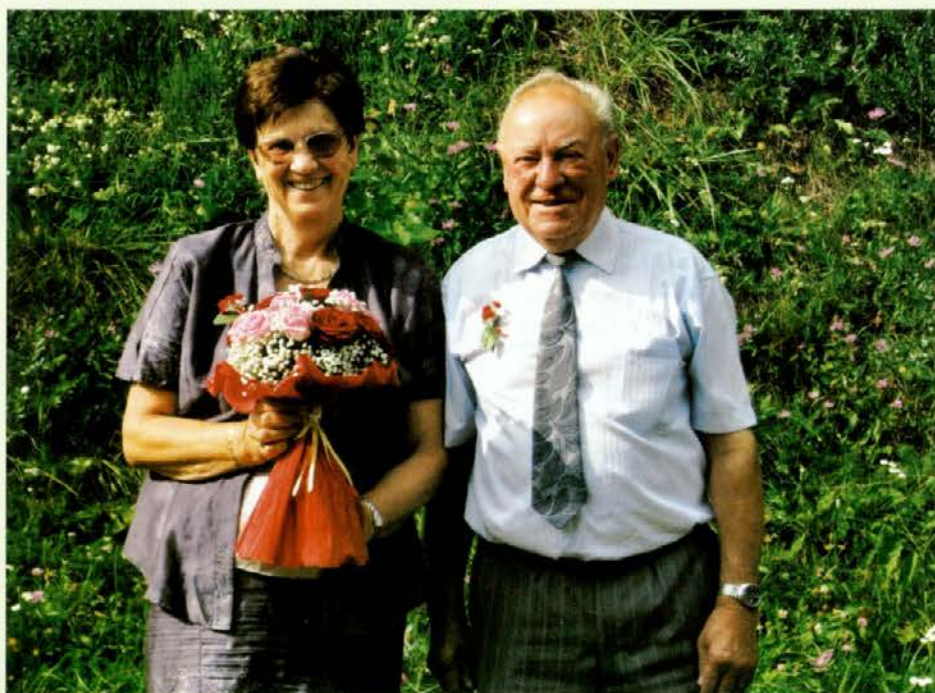
Pred petdesetimi leti, 19. maja 1962, sta na skupno življenjsko pot stopila Olga, rojena Filač, in Rudi Kotnik iz Šentjanža pri Dravogradu. V zakonu sta se jima rodila sin Bojan in hčerka Tatjana.

S trdim delom in z veliko odreknanja sta zgradila svoj lasten dom v Šentjanžu 14, kjer skupaj uživata tudi jesen življenja. Sreča na njihovih obrazih in v srcih je neizmerna, ko ju obiščejo vnuk Aljoša in vnukinje Metka, Urška, Martina in Ana-Nika.

Oba sta še vedno zelo aktivna v PGD Šentjanž, LD Bukovje, v Društvu upokojencev in invalidov Dravograd ter se zelo rada družita s svojimi prijatelji.

Ob slavlju zlate poroke sta prejela mnogo dobrih želja in čestitk; želje njihovih najdražjih pa so, da bi še dolgo zdrava skupaj uživala v objemu spoštovanja in prijateljstva.

Vsi njuni

Zlatoporočnica Olga in Rudi Kotnik

90 let Franca Hribernika

Marta Krejan

Berta in Franc okoli leta 1980

V hiši na Legnu 71 živi prijazen in gostoljuben par, zakonca, ki si že skoraj šestdeset let delita vse dobro in slabo. Berta pri svojih 82 letih že pet let skrbi za moža, ki je zaradi bolezni priklenjen na posteljo, njena ljubezen in skrb pa zagotovo tudi botrujeta temu, da je Franc marca letos praznoval 90 let. Kot pravi Berta, pa ni le njena ljubezen tista, ki Francu kljub bolezni daje voljo do življenja: »Mojih pet hčera, zeti in vnuki mi vsak dan stojijo ob strani in pomagajo. V pomoč sta mi tudi dobra soseda Vaukanova; predvsem v dopoldanskem času, ko so naši v službah, mi prva priskočita na pomoč. Vsakodnevno enourno pomoč pa nam nudita tudi Ksenija in Irena iz Doma starostnikov.«

Franc je vse svoje življenje kmetovalec, tudi izšolal se je za kmetovalca, je pa dal sedem let svojega življenja vojski. Ko je bil izpuščen iz nemške vojske, je delal v partizanski bolnišnici Miran na Legnu kot oskrbnik, po koncu vojne pa je z delom v zdravstvu nadaljeval še tri leta. Po vrnitvi domov je takoj prevzel kmetijo in se preživljal kot furman. Zdrav in pri močeh je bil tudi aktiven gasilec, osem let cerkveni ključar v cerkvi sv. Jurija, občinski odbornik ... Okoli osemdesetega leta je Franc doživel težko nesrečo pri delu s traktorjem in takrat je s hudimi posledicami komaj ostal pri življenju.

V Hribernikovi hiši sta vedno prisotna mir in ljubezen; tako je bilo nekoč, ko so še živeli Frančevi starši in bratje, tako je bilo kasneje, ko si je ustvaril svojo družino, in tako je zdaj, ko ga vsak dan obiskujejo vsi, ki ga imajo radi.

Franc iz ljubečo ženo Berto ob svojem jubileju – 90 let

**LESO
TEKA**

Viharnik

**GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC D.D.**

Izdaja:
Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, d. d.
Vorančev trg 1, 2380 Slovenj Gradec

telefon: 02 88 39 480
faks: 02 88 42 684
e-mail: viharnik@gg-sg.si

Direktor:
Silvo Pritrznik

Glavna in odgovorna urednica:
Marta Krejan, prof.

Uredniški odbor:
Marta Krejan, Ida Robnik, Danijela Zaveršnik,
Saša Šuhel, Gorazd Mlinšek, Jože Potočnik

Lektorica:
Marta Krejan, prof.

Fotografija na naslovnici:
Tadej Rupnik na svetovnem prvenstvu
Foto: Marta Krejan

Oblikovanje in grafična priprava:
Unigraf - Igor Senekovič, s. p., Prevalje

Tisk:
ZIP center, d. o. o., Ravne na Koroškem

Na podlagi mnenja ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 je
Viharnik proizvod informativnega značaja (tj. tarifne številke 3).

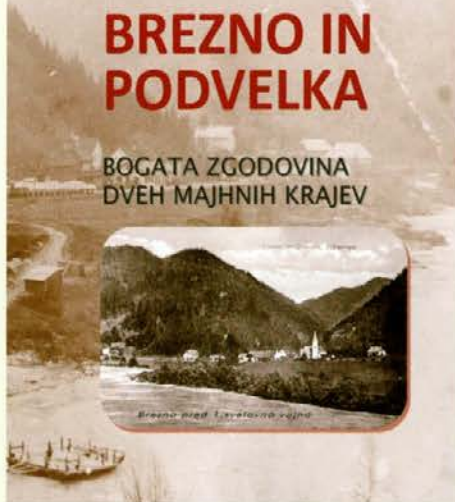

Bogata zgodovina dveh majhnih krajev

Mateja Rihter

Ob občinskem prazniku Občine Podvelka je izšel obsežen zbornik o Breznu in Podvelki. Odlično obiskana predstavitev je bila 9. avgusta. Vse zbrane je pozdravil župan Občine Podvelka Anton Kovše, ki je pripravo zbornika ves čas podpiral.

Glavni urednik, mag. Jože Marhl, je zbornik predstavil: »Bogata vsebina zbornika, s številnimi fotografijami in zgodovinskimi dokumenti, zajema zgodovino Župnije Brezna in posvetno zgodovino Brezna in Podvelke, umetnostno-zgodovinski oris kraja in cerkve, zidana in lesena znamenja ter pomnike. Posebno mesto ima

jezikoslovni del z narečjem. V zborniku so obravnavani tudi gospodarstvo, rokodelstvo in obrt, razvoj železnice, lokalne samouprave, šolstva in zdravstva. V knjigi je tudi v sliki viden razvoj Brezna in Podvelke z mostovi. Predstavila so se vsa društva in vaški skupnosti. Zanimivo je prebrati zgodbe in zanimivosti iz Brezna in okolice. Seveda ima v zborniku svoje mesto tudi potomka najstarejše trte na svetu z mariborskega Lenta, ki raste na župnijskem dvorišču v Breznu od leta 2010.«

Glasbeno so predstavitev obogatili: Renata Verdinek, Aja Žavcer, kvartet

saksofonistov in Ljudske pevke s Kaple. Društvo za ohranitev kulturne dediščine in umetnosti je pripravilo razstavo, ki jo je predstavil predsednik Mirko Kogelnik. Velika množica obiskovalcev, med njimi je bila tudi akademikinja dr. Zinka Zorko, je dokaz, da se tudi domačini veselijo nove knjige. Eden od recenzentov, dr. Luka Vidmar, je o zborniku zapisal: »Zbornik Brezno in Podvelka bo nedvomno postal temeljno delo, po katerem bodo posegali prihodnji raziskovalci področja vasi Brezno v Dravski dolini. Prispevki zgodovinarjev, umetnostnih zgodovinarjev, jezikoslovcev in drugih poznavalcev lokalne zgodovine in lokalnih posebnosti namreč sestavljajo smiselno celoto, ki v strokovnem, toda razumljivem jeziku umeščajo kraj v kontekst stoletij od prazgodovine do današnjih dni.«

Zbornik o Breznu in Podvelki ter okoliških krajih ima 424 strani in je obogaten s kvalitetnimi fotografijami. Stane 20 evrov in ga lahko kupite na Občini Podvelka ali naročite na e-naslovu zbornik.brezno@gmail.com ali po telefonu 02 876 95 10.

KSEVT Vitanje v vesolju

Polonca Jakob Krejan

Foto: Polonca Jakob Krejan, Marta Krejan, Samo Jakob

Odprtje KSEVT-a, ki je, mimogrede, prva novogradnja kulturne institucije po slovenski osamosvojitvi, se je začelo s prihodom predsednika Republike Slovenije dr. Danila Türka in njegove soproge pred poslopje Kulturnega središča evropskih vesoljskih tehnologij, kjer so ju sprejeli župan Občine Vitanje Slavko Vetrh s soprogo, mag. Srečko Fijavž in direktor KSEVT-a Miha Turšič.

Sam projekt je pritegnil širok krog heterogene kulturniške, znanstvene, politične in lokalne javnosti. Pri tem pa kontekst KSEVT-a ne bo le mednarodni in planetarni, ampak tudi lokalni, saj bodo sodelovali z lokalnimi društvi, knjižnico in vitanjsko osnovno šolo. To pa je tudi eno od izhodišč projekta, ki ne stremi le h komunikativnosti s svojim neposrednim in širšim, globalnim okoljem, ampak želi

delovati tudi povezovalno tako na konceptualni, pojmovni kot tudi družbeno-kulturni ravni. Odprtje so začeli s himno v izvedbi vokalne skupine Expe in Godbe na pihala Vitanje, nadaljevali so še drugi nastopajoči, kot so cerkveni pevski zbor, moški zbor Vitanje, med nastopi pa so v ruščini (Lado Leskovar) in angleščini (Tjaša Železnik) prebrali sestavek »O umetnosti in znanosti«.

V pozdravnem govoru se je vitanjski župan Slavko Vetrh zahvalil vsem akterjem, ki so prispevali k postavitvi tako pomembnega centra prav v Vitanju, slavnostni nagovor pa je imel predsednik Republike Slovenije dr. Danilo Türk, ki je poudaril, da se niti v »svetovnem merilu še ni zgodilo, da bi odprli vrata središča, ki hkrati združuje znanost in umetnost, vizijo in realnost ter sanje in resničnost«. Pri tem je poudaril, da umetnosti ne gre zasmehovati in si je podrežati.

Pozdravni nagovor sta prispevala tudi dr. Žiga Turk, minister za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, ter poslanec v

evropskem parlamentu Lojze Peterle. Govore sta zaključila svetovno znana strokobjnaka na področju kozmonavtk: nekdanji sodelavec Nase dr. Anton Mavretič in kozmonavt, predsednik Inštituta za zgodovino umetnosti in tehnologije na Ruski akademiji za znanost dr. Jurij Mihajlovič Baturin. Slednji je Središču KSEVT podaril sliki žigosane razglednice Srečka Kosovela (avtor pesmi Rdeča raketa) in Potočnikovo didaktično in vizionarsko knjigo *Problem vožnje po vesolju – raketni motor*, katere naslovnico je opremil z žigom ruske vesoljske postaje. Vrata novega objekta je odprla nekdanja

ministrica za kulturo Majda Širca, v času katere je projekt začel postajati realnost. Spremljala jo je plesalka Mateja Rebolj – njen polet v vesolje bo peta razvojna točka 50-letnega projekta režiserja Dragana Živadinova z naslovom Noordung. Odprtje KSEVT-a so nadaljevali z nastopom švicarske skupine CodAct, ki je izvedla kibernetično zborovsko delo Pendulum Choir.

Po »plesni« zvočni predstavi Pendulum Choir so bili obiskovalci povabljeni na pogostitev, ki jo je pripravilo Društvo kmečkih žena Lipa Vitanje. Povabljeni pa so tudi bili na prvo razstavo na temo 100 monumentalnih vplivov Hermana Potočnika Noordunga, ki bo na ogled dve leti.

Dogodek se je naposled po enourni zamudi končal z neposrednim javljanjem

Stane Jeseničnik

Vsak čas ima svoje junake. Enega takih je v svojem romanu Junak našega časa opisal ruski pisatelj Mihail Lermontov. Niso pa samo literarne osebe junaki, ne obstajajo samo zgodovinski in pravljici junaki. Vsako obdobje in vsak prostor imata ljudi, ki ju zaznamujejo, ki vtisnejo pečat in pustijo spomin.

V Mislinji je eden takih gotovo Stane Jeseničnik, mož, od katerega smo se poslovali mirno, spokojno in dostojanstveno, saj spoštujemo njegovo življenje in delo, ki je njegova zapuščina. Za njim niso ostale velike zgradbe, monumentalna dela, dosežki, merljivi v presežnikih. Za njim so ostali predana žena Ivanka, trije pošteni in uspešni otroci, številni vnuki in pravnuki, pravi prijatelji, sodelavci, soborci, hvaležni kmetje...

Malo ljudi se še spominja mladega fanta, ki je zgodaj in trdo poprijemal za delo pri gradnji predora v Hudi luknji pa kasneje v Tovarni lepenke pri Pergerju. Vse bolj redki so, ki se še spominjajo njegove mladosti na ruski fronti in od začetka leta 1944 njegove partizanščine v jurišnem odredu 14. divizije.

Mnogi in tudi njihovi potomci pa se s hvaležnostjo spominjajo težkih in trpkih časov prve povojne kolektivizacije in združništva v Mislinji, ki nosi neizbrisen podpis Staneta Jeseničnika. Bilo je hudo, trdo, včasih tudi kruto, a če ne bi bilo Stanetove umirjene besede in presoje, če ne bi bilo njegovega natančnega in premišljenega ravnanja, če ne bi bilo njegove pomoči in razumevanja za stiske, tegobe in radosti kmeta na obronkih Pohorja in v neдрjih Mislinjske doline, bi bilo veliko huje.

Danes gremo v prvo trgovino in kupimo liter mleka, kar je povsem normalno, da ne rečem trivialno opravilo. Še v svojem zgodnjem otroštvu sva s sestro vsak dan hodila s kanglico po mleko k Cesniku, kar je bilo za naju prijetno, za Cesnike pa je bil takrat vsak ekstra dinar posebej dobrodošel. Zakaj govorim o mleku? Zato, ker je Stanetova zasluga, da imamo v naši dolini zbiralnice mleka, da so se kmetje preusmerili na mlekarsko proizvodnjo, s tem okrepili svoj ekonomski položaj in možnosti za razvoj. 34 let svoje bogate delovne dobe je Stane vtikal v razvoj združništva in kmetijstva v Mislinjski dolini, več kot desetletje v zgodbo o mleku.

Vsak čas ima svoje junake! Pa mi res vemo,

kdo so to, ali zgolj pristajamo na interpretacije drugih?

Stane Jeseničnik je v življenju delal samo to, kar je moral in kar je imel rad. Njemu se je vse to najbrž zdelo samo po sebi umevno. A opravil je pomembno delo, vredno spoštovanja in spomina!

*Stane Jeseničnik, tovariš in gospod, sosed in prijatelj, sodelavec, združnik, mož, oče, ded in praded, počivaj v miru v šumenju pohorskih gozdov in dehtenju poletnih trav!
Zarisa! si se v naš spomin.*

Janez Pušnik

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moža, očeta, dedka in pradedka Staneta Jeseničnika iz Straž pri Mislinji se iskreno zahvalujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste nam ob bridkem slovesu stali ob strani in ga pospremili na poslednjo pot na šentiljsko pokopališče. Hvala vsem za izrečene besede sožalja, darovano cvetje in sveče.

Hvala za vso pomoč osebnemu zdravniku dr. Boštjanu Birku, osebju zdravstvenega doma Mislinja, patronažnima sestrama Anici in Aniti in osebju internega oddelka Splošne bolnišnice Slovenj Gradec.

Hvala za pogrebni obred duhovniku Tinetu Tajniku, pogrebni službi Jerneja Završnika in govorniku Janezu Pušniku.

Žalujoci: žena Ivanka, hčerka Boža, sinova Boris in Živko z družinami

Kamor koli se ozremo,
povsod praznina je,
z roko solze si otremo -
vedi, pomenil si nam vse.

Franc Grilc

21. septembra mineva pet let, odkar nas je zapustil Franc Grilc - Vohnet.

Ljubezen tvojo smo ohranili,
spominom tvojim se poklonili,
v mislih vedno z nami bodeš,
naš dragi mož, oče, dedek in pradedek.

S hvaležnostjo se spominjamo naukov in dejanj, s katerimi si nam lajšal našo življenjsko pot. Zahvalujemo se vsem, ki postojite ob njegovem grobu in mu prižgete svečko v spomin.

Vsi njegovi

V SPOMIN**Tončka Zorman**

1928–2012

7. junija 1928 je zagledala luč sveta pri Zgornjem Krakerju kot četrti otrok v dvanajstčlanski družini. Kmetija je bila strma in zahtevna, a bilo je veliko pridnih rok za delo, zato so imeli vsaj hrane dovolj. Osnovno šolo je Tončka zaključila v Pamečah.

Zaposlitev ni bilo, zato si je poiskala delo pri sosedih in bolj premožnih ljudeh. V Pamečah je spoznala Kavdekovega Franca, s katerim sta imela enake življenjske cilje, zato sta se leta 1954 poročila. Družinska sreča je bila popolna, ko se jima je rodilo pet otrok. Nekaj časa je družina stanovala v rojstni hiši moža, a vseskozi je obstajala velika želja po lastnem domu, zato sta si z veliko truda in odrekanja zgradila lepo hišo v bližini moževe domačije. Leta 1962 se je družina vselila v nov svetli dom. Mož Franc je hodil v službo v bližnjo tovarno Lesna, Tončka pa je doma gospodinjala in vzgajala otroke. Otroci so si ustvarili družine in svoje domove, sin Jože pa je ostal z družino doma. Tončka je bila vseskozi tiha, verna, ljubeča žena, mamica, babica in prababica. Rada je z delom pomagala sosedom in domačim. Posebej pa se je trudila in lepo pazila vse vnuke. Pred desetimi leti ji je umrl mož, kar jo je zelo potrlo in ji vzelo veliko moči, a si je s časom opomogla, saj so jo pogosto obiskovali vsi otroci, vnuki in pravnuki. Pred tremi leti je hudo zbolela in bila kar nekajkrat v bolnišnici, zadnje leto pa je bila na bolniški postelji in je zanjo skrbela snaha. Njeno življenje se je izteklo 14. avgusta 2012, za njo je ostala praznina, vendar tudi zavest o skupaj z njo preživetih lepih trenutkih.

Ni te na pragu več,
ni te v hiši,
nihče več tvojih
besed ne sliši.
Zato nas pot vodi tja,
kjer rože cvetijo
in svečke ti v spomin gorijo.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, ome, sestre Tončke Zorman iz Pameč 105 se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste nam lajšali bolečino ter nam kakorkoli pomagali. Hvala osebju zdravstvenega doma Dravograd in patronažni sestri Marijani ter snahi Alenki za nego. Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste Tončko pospremili na zadnji poti, ji darovali cvetje, sveče in svete maše. Gospodu župniku Tadeju hvala za opravljen pogrebni obred, gospodu Tonetu za ganljive besede ob slovesu, pevcem za zapete žalostinke, hvala cerkvenim pevcem ter pogrebniemu zavodu.

Hvala vsem, ki ste jo spoštovali in jo imeli radi.

Žalujoči: vsi njeni

Zlato srce je nehalo biti,
smejoče oči so se zaprle.
Praznina ostala je, srce polno gorja,
a vsako življenje se enkrat konča.
Zdaj tam si nekje in čakaš na nas,
da se srečamo spet, ko pride naš čas.

Plemenite kovine za zaščito

Bernarda Dretnik,
samostojna premoženjska svetovalka

Glavna uporaba zlata v zgodovini je bila namenjena nakitu in denarju. Nakitu z estetskega vidika, denarju pa zato, ker je zlato najboljši hranitelj vrednosti. Ena izmed nalog denarja je namreč prav ohranjanje vrednosti in to poslanstvo zlato, za razliko od denarnih valut, uspešno opravlja že več tisoč let. Ko vidite spreminjajočo se dnevno ceno zlata, v resnici vidite vrednost denarne valute, ki se spreminja glede na vrednost zlata. Vrednost zlata se namreč ne spreminja! Vrednost zlata se dejansko ni spremenila že več tisoč let, saj lahko za enako enoto zlata še vedno kupite podobno blago ali storitev kot pred 2000 leti. Lep primer ohranjanja kupne moči je vrednost unče zlata (31,10348 g), s katero se je dalo pred 2000 leti obleči vojaka. Tudi danes se da s prej omenjeno enoto zlata kupiti kakovostno volneno obleko, ostane pa tudi še za nekaj srajc, kravat, spodnjega perila, nogavic, par čevljev in pas! Zato na naložbo v zlato ne gre gledati z enakimi očmi kot na naložbo v delnice, ampak kot na zaščito dela finančnega premoženja v negotovih finančnih in gospodarskih razmerah. Zlato je namreč hranilec vrednosti, ki je skoraj v popolnosti neodvisen od gospodarskih razmer in se enako dobro počuti tako v obdobju deflacije kot tudi v obdobju inflacije. Zato bo, v nasprotju z delnicami družb ali državnih obveznic, zlato vedno ohranjalo svojo vrednost. Trenutna cena zlata niti približno ne odraža »realne« cene, ki bi morala biti glede na finančno in gospodarsko situacijo veliko višja. Samo pomislite: začelo se je s težavami irskih bank, nadaljevalo se je z Grčijo, ki je že več kot dve leti na finančni infuziji, finančno pomoč so že dobile Portugalska, Ciper in Španija. Slednja celo povprašuje po dodatni finančni pomoči, Italija pa se otepa vedno večjih finančnih težav. Zadolžitve držav in posameznikov neprestano naraščajo, brezposelnost se povečuje, cene hrane naraščajo ... cena zlata v evrih pa je ob vsem tem še vedno nekje na ravni izpred desetih mesecev. V septembru tako evropsko monetarno unijo čakajo številni pomembni dogodki, sklepi in roki zato lahko takrat računamo na nov, še resnejši izbruh krize.

Kot že omenjeno, so plemenite kovine že več kot 2000 let denar, ljudje pa še vedno nanje gledajo kot na neko eksotično obliko naložbe, s katero ne vedo, kaj početi. To je še posebej očitno zadnjih 40 let, ko je finančni sistem namerno in v popolnosti zanemarjal zlato in srebro. A dejstvo, da sta zlato in srebro edini pravi denar, ostaja! Prav zato je razmišljanje, ali imeti del premoženja v plemenitih kovinah ali ne popolnoma irelevantno in skregano z logiko, še posebej če se v teh finančno nepredvidljivih časih trudite ohraniti realno kupno moč svojega premoženja. Tisti, ki menite, da inflacija še ni problem, lahko imate prav, če upoštevate le statistični podatek, ki trenutno prikazuje 2,3 % letno inflacijo. V realnosti pa je inflacija že več kot dvakrat višja. Povprečne letne drobnoprodajne cene za 20 izdelkov v Sloveniji so se v petih letih v

čokoladico, jogurt ali kakšen drug izdelek v drugačni, ličnejši embalaži, a hkrati tudi manjši in po enaki ceni kot prej! Kljub temu da vi torej dobite manj za enako ceno, je za statistike to še vedno isti izdelek po enaki ceni. Če tega ni mogoče narediti, se zatečejo k nadomestitvi dražjega izdelka za cenejšega. V primeru mesa lahko stegno, hrbet ali pljučno pečenko (I. kategorija) zamenjajo za pleče (II. kategorije), ki dosega nižjo prodajno ceno in ugotovijo, da se je meso pocenilo, kljub temu da ste vi za pečenko plačali več. Ko tudi ta metoda odpove, se statistiki zatečejo k naslednji metodi, znižanju uteži tisti skupini (hrana, energija, oblačila, šolanje ...) v potrošniški košarici, ki se v določenem obdobju preveč podraži. Električna energija za gospodinjstvo je, recimo, tako v začetku leta 2000 predstavljala 3,5 % košarice, konec leta

povprečju povišale za 27 %, Statistični urad RS pa je za enako obdobje nameril le 14 % inflacijo. In kako pride do takega razhajanja med realno in statistično inflacijo? Zaradi interpretacije in orodij, s katerimi državna statistika lahko prikaže lepšo sliko. V humornem smislu to pomeni, če lahko vzdržujete osla, državna statistika šteje, da ste že na konju. V trdem, realnem svetu pa imajo za to na voljo štiri metode: hedonistično prilagoditev, nadomestek (zamenjavo), spremembo uteži in izključevanje dobrin. V prvem primeru izkoriščajo naše drobne užitke, ki se jim nismo pripravljene kar tako odpovedati. Tako danes najdete svojo priljubljeno pločevinko pijače,

2005 pa le 2,5 %. Na koncu statistikom ostane le še izključitev določenih skupin iz izračuna inflacije. Življenjski standard se torej znižuje, dohodek in premoženje na prebivalca upadata, brezposelnost je namerno podcenjena. Verjamem, da je ljudem težko razumeti, kaj se dogaja, in so prestrašeni glede prihodnje situacije, a ravno zato morajo nujno zaščititi del svojega premoženja pravočasno in na pravilen način! S pravim denarjem, zlatom in srebrom. Situacija pa se bo v prihodnje za posameznike še poslabšala, ker se bodo nakopičeni dolgovi »odplačevali« skozi vedno višjo inflacijo in devalvacijo papirnatih valut.

Za šalo ali zares?

Zlatko Škrubej

NEZADOVOLJEN

V gostilni se pogovarjata pijančka: Kako si ti sploh spoznal svojo ženo?

- Prek oglasa v časopisu
- In kako si zadovoljen?
- Nikakor. Časopis sem že odjavil.

EDINA REŠITEV

Prijatelja se pogovarjata o naših poslancih pa reče eden: Naše poslance je treba poslati na pregled sive mreže.

- Zakaj?
- Ker jih še večina ni spregledala.

NI VEČ DALEČ

Tone reče prijatelju: Mislim, da bo stavk pri nas z letošnjim letom konec.

- Zakaj tako misliš?
- Ker bo velika večina zaposlenih brezposelna.

TUDI MOŽNO

Prijatelja politizirata: Jure, kaj misliš o državnih praznikih, ki nam jih država ukinja?

- Če bo šlo še tako naprej, bomo v Sloveniji imeli le še cerkvene praznike.
- Nič čudnega, če pa imamo oblast, ob kateri se ljudstvo nenehno križa.

EDINO ONI

Prijatelja modrjeta pa reče eden: Misliš, da bomo preživeli z varčevalnimi ukrepi vlade?

- Vegetarijanci bodo!

IME

Učiteljica v prvem razredu vpraša fantka:

- Fantek, kako ti je ime?
- Tako kot atiju.
- Kako pa je ime njemu?
- Tako kot meni.
- In kako je ime obema?
- Obema enako.

UBOŽICA

Srečata se znanki in steče pogovor: Moja hčerka mi je iz dneva v dan bolj podobna.

Druga vzdihne: Joj, ubožica, ali ji nikakor ne morete pomagati?

NEPRAVI KRAJ

Lojze vpraša prijatelja: Kaj si misliš o našem gospodarstvu? Prijatelj jezno odvrne: Pa ravno zdaj si me moral vprašati, ko greva mimo cerkve!

ODVISNO

Vinska bratca med popivanjem modrjeta, pa vpraša eden: Čemu bi se lažje odpovedal, vinu ali ženskam?

- Odvisno.
- Odvisno? Od česa?
- Od letnika.

OPOZORILO

Mama opozori Tinčka: Svojega spričevala pa danes raje ne kaži atiju.

- Zakaj pa ne?
- Ker sem mu že jaz pokazala račun za frizerja ...

APETIT

Starejša zakonca sedita v gostilni. Žena čez čas opazi, da mož kar naprej pogleduje proti sosednji mizi, kjer sedijo tri mlada dekleta. Jezno mu reče: Dragi možek, apetit kar imej, večerjal boš pa doma!

MAŠČEVANJE

Zobozdravnik vpraša Janeza: Želite, da vam zob omrtvim, preden ga izpulim?

Janez odvrne: Ne, to pa ne! Ves teden me je bolel, zdaj bom pa jaz njemu pokazal!

MALO TIŠE

Mamica pripoveduje sinku pravljico za lahko noč. Ta nekaj časa posluša, nato pa ji reče: Mami, a lahko govoriš malo tiše, da bom lahko zaspal?

PRVIČ NA MORJU

Tonček je bil prvič na morju. Zagleda parnik in zakliče mami: Mami, mami!

- Ja, kaj pa je? vpraša mama.
- Poglej, lokomotiva se kopa!

Menedžerka in iskanje kozla

Milena J. Cigler

Spomnim vas naj, da smo končali na Kozjanskem pri iskanju kozla. Vilijeva kočica je polna, tam smo: menedžerka Mateja, Sandi, Martina, Dunja, dobra sosedica in jaz. Čez pol ure se nam bo pridružil še Vili, ki prihaja z Babe, in potem bomo kompletni.

»Sosedica, vi boste šli zraven, ker mi terena ne poznamo!« je odločila Mateja. Ta je pokimala, Sandi pa takoj: »Zakva pa, saj mammo zemljevid,« in razgrne karto Kozjanskega, saj vemo, da je alergična na Vilijeve dobre sosedice. »Torej: začetek bo na koti 405 to je SV od brunarice. Sandi in Martina bosta skupaj, midve z Mileno pa skupaj južneje od kote.« »Kje bom pa jaz?« vpraša plaho sosedica, pogledujoč proti Sandi. »Ti pa gulaž skuhi!« je ukazala ta in pri tem je ostalo. »Dunja naj ti pa pomaga kuhati,« je še dodala.

Midve z Matejo sva potem, ko sta Sandi in Martina odšli, pregledali drvarnico in ugotovili, da premore star clio, ki bi znal še iti, če bo Bog dal. Mateja se spravi noter in obrne ključ. Nekaj zarohni in zaškriplje, premakne se pa ne. »Porini me!« ukaže. Pokličem sosedo in obe se z vso silo upreva v »starino« in Matejo porineva navzdol po bregu. Na koncu brega, v ravnini, spet stoji. »Mateja, a bencin pa je notri?« »Možno, da ga ni, ampak števec ne kaže, je pokvarjen!« Sosedica prinese plastično kantico in nama razloži, kje je črpalka.

Tako se z Matejo podava po bencin. Mogoče si mislite, kakšno vezo ima to s kozlom, pa jo ima, pa še kakšno. Mateja štopa in ustavi nama kombi, iz katerega prav lepo diši po kruhu. »Peki smo, peki, prisedita, bosta prej na cilju!« Nama se že sline cedijo, ko se simpatični šofer kombija spomni in nama ponudi sirovi štručki. »Hvala, hvala, se bomo mogoče še kje srečali!« se zahvaljujeva z Matejo, saj sta peka res dobra »tipa«.

Na črpalki naju radovedno gledajo, saj sem zavije redkokateri tujec. »Lahko kaj pomagamo?« vpraša prijazni prodajalec. »Če boste videli kakega kozla, da bi se pasel tu okoli, je najin,« pojasniva. In že prosiva: »Privežite ga zadaj za črpalko, da ne bo omamljen od hlapov.« On pravi: »Včeraj se je res paslo gori na travniku nekaj, rogato je bilo pa repato, pa sva mislila, da je gozdni prebivalec – srnjak. Lahko pa gresta h kmetu, on vama kaj

več pove.« »Kako pa se pride gor?« vpraša Mateja. »Kar po sredini travnika za črpalko jo uberita, pa pazita, na enem delu je močvirje!«

Nama se je že rahlo mudilo, zato sva tisto o močvirju preslišali. Bila sem že petdeset metrov v bregu, ko me kliče nazaj Mateja: »Milena, pomagaj, pogrezam se, na pomoč, hitro!« Tekla sem, kolikor se je dalo. Ravno pravi čas, da sem Matejo potegnila iz blata, plastenka z bencinom pa je nevarno tonila v globino. Mateja je bila kot po blatni kopeli, do pasu je teklo z nje, kot bi se kopala v čokoladi. Kljub temu sva nadaljevali pot po bregu navzgor, ker so se že kazali obrisi kmečke hiše. »Kje je vhod?« »Po moje spredaj!« je ugibala Mateja, jaz pa sem mislila, da je zadaj. Tako sva, obe misleč, da imava prav, vstopili ena spredaj in ena zadaj. Domači pa so ravno južinali v kmečki izbi, ki ima po navadi dva vhoda, in so vsem popadale žlice iz rok, ko sva se midve naenkrat pojavili vsaka na svojih

vratih, Mateja blatna kot prašič. Midve pa v smeh in to je napetost nekoliko omililo. Spet o kozlu in tako naprej in da so pred par dnevi videli nekaj rjavega, rogatega, ampak niso sigurni ... »Naš kozel je bel ...«, pa vseeno, se lahko stuširam?« je vprašala Mateja. »Ja, samo naš tuš je na dvorišču, in to deževnica v škafu!« se je zasmejala gospodinja. Domači sin je pa Matejo tako z dopadenjem gledal, da sem takoj vedela, da se je nekaj vnelo. Pa mogoče je že čas za našo menedžerko, ampak ona je hladna kot špricer stopila v škaf in se kar usedla noter, šele potem se je spomnila, da nima kaj za preobleči. »Jaz ti posodim trenirko!« se je ponudil Matej, to je ta oboževalec, in milostno je sprejela njegovo ponudbo. »Ali lahko grem z vama iskat kozla?« je vprašal. »Imam težki motor in bi se vsi trije lahko zbasali nanj,« je še dodal. To je pa pri Mateji vžgalo in tako smo se skupaj odpravili na lov za kozlom. Nadaljevanje naslednjič.

Svišč; *genatiana asclepiadea* ali svečnik, Foto: Ida Robnik

Rastišče na štoru
ustreza mladim smrečicam.
Foto: Ida Robnik

NOVOST NA SLOVENSKEM ZAVAROVALNEM TRGU

ZMPRIZMA Hibrid
Danes za jutri

Z osebnim zavarovanjem **ZM PRIZMA Hibrid** ste pripravljeni na vse izzive.
Inovativna rešitev **ZM PRIZMA Hibrid** zavarovanje - varčevanje - donos - varnost.

www.ZavarovalnicaMaribor.si • 080 19 20

**GOZDNO
GOSPODARSTVO**
SLOVENJ GRADEC D.D.

Lastniki gozdov!

Potrebujete nekoga, da za vas izvede posek in spravilo lesa? Morda iščete koga, ki bi za vas prevzel celotno organizacijo od poseka do prodaje lesa ali pa ste morda razmišljali o prodaji lesa na panju?

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, d. d., v koroških gozdovih opravlja sečnjo in spravilo lesa ter vsa gozdnogojitvena in negovalna dela. Nadalje skrbi za načrtovanje gozdnih cest ter gradnjo gozdnih vlak in rekonstrukcijo starih vlak. Cilj podjetja na področju sečnje in spravila je postopno povečanje strojne sečnje s procesorsko tehnologijo na terenih, ki to omogočajo. Takšna tehnologija omogoča poleg varnega dela v gozdu in optimalnega krojenja lesa manjše poškodbe gozdnih tal in intenzivnejše izkoriščanje lesne biomase.

Gozdarske storitve:

- sečnja
- spravilo
- gojitvena dela
- prevoz lesa

Podjetje odlikujejo:

- kratek dobavni čas kot rezultat popolne prilagodljivosti proizvodnje zahtevam kupcev
- zadovoljitev vseh kupčevih potreb iz enega mesta
- dolgoletne izkušnje
- strokoven kader
- dobra tehnična opremljenost
- dobra prilagodljivost vsem terenskim razmeram
- možnost prevoza lesa do kupca
- konkurenčne cene
- poštena izmera lesa
- zanesljivo in hitro plačilo
- odkup vseh vrst sortimentov
- takojšen odvoz lesa

Odkup lesa

Od gozdnih posestnikov in drugih pravnih oseb odkupujemo vse vrste oblega lesa iglavcev in listavcev po konkurenčnih odkupnih pogojih.

Vodja:

Ernest Ruter, tel. 041 742 154

Pomočnik vodje gozdarstva:

Branko Arl, tel. 041 655 993

Vodja odkupa in odkup od pravnih oseb:

Božo Vrhnjak, tel. 031 575 172

Odkupovalec na terenu Koroške:

Robert Uršej, tel. 051 606 872

**GOZDNO
GOSPODARSTVO**
SLOVENJ GRADEC D.D.